

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOGA
GOSPODARSTVA

Nacrt zakona br.: ____

KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O ŠUMAMA

Zagreb, listopad 2005.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ŠUMAMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se uzgoj, zaštita, korištenje i raspolaganje sa šumom i šumskim zemljištima kao prirodnim bogatstvom, a s ciljem održavanja biološke raznolikosti te osiguranja gospodarenja na načelima gospodarske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti.

Članak 2.

(1) Šume i šumska zemljišta dobra su od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju njezinu osobitu zaštitu.

(2) Šume i šumska zemljišta zaštićuju se i koriste na način određen ovim Zakonom i posebnim propisima.

Članak 3.

(1) Šume i šumska zemljišta specifično su prirodno bogatstvo te s općekorisnim funkcijama šuma uvjetuju poseban način upravljanja i gospodarenja.

(2) Općekorisne funkcije šuma jesu:

- zaštita tla od erozije vodom i vjetrom;
- uravnoteženje vodnih odnosa u krajobrazu te sprečavanje bujica i visokih vodnih valova;
- pročišćavanje voda procjeđivanjem kroz šumsko tlo te opskrba podzemnih tokova i izvorišta pitkom vodom;
- povoljni utjecaj na klimu i poljodjelsku djelatnost;
- pročišćavanje onečišćenoga zraka;
- utjecaj na ljepotu krajobraza;
- stvaranje povoljnih uvjeta za ljudsko zdravlje;
- osiguranje prostora za odmor i rekreaciju;
- uvjetovanje razvoja ekološkoga, lovnoga i seoskoga turizma;
- očuvanje genofonda šumskoga drveća i ostalih vrsta šumske biocenoze;
- očuvanje biološke raznolikosti genofonda, vrsta, ekosustava i krajobraza;
- održavanje opće i posebne zaštite prirode (nacionalni parkovi i dr.) šumovitoga krajobraza;
- ublažavanje učinka „staklenika atmosfere“ vezivanjem ugljika te obogaćivanja okoliša kisikom;
- opća zaštita i unaprjeđivanje čovjekova okoliša postojanjem šumskih ekosustava kao biološkoga kapitala velike vrijednosti te
- značenje u obrani zemlje i razvoju lokalnih zajednica.

Članak 4.

(1) U smislu ovoga Zakona, šumom se smatra zemljište obraslo šumskim drvećem u obliku sastojine na površini većoj od 10 ari.

(2) Šumom se smatraju i: šumski rasadnici i sjemenske plantaže koje su sastavni dio šume; šumska infrastruktura, protupožarni prosjeci te ostala manja otvorena područja unutar šume; šume u zaštićenim područjima prema posebnom propisu; šume od posebnog ekološkoga, znanstvenoga, povijesnog ili duhovnog interesa; vjetrobrani i zaštitne zone – zaštitni pojasevi drveća površine veće od 10 ari i širine veće od 20 m.

(3) Šumom se ne smatraju odvojene skupine šumskoga drveća na površini do 10 ari, šumski rasadnici i sjemenske plantaže koje nisu sastavni dio šume, vjetrobrani i zaštitne zone – zaštitni pojasevi drveća površine manje od 10 ari i širine manje od 20 m, drvoredi i parkovi u naseljenim mjestima.

(4) Šumskim zemljištem, u smislu ovoga Zakona, smatra se zemljište na kojem se uzgaja šuma ili koje je radi svojih prirodnih obilježja i uvjeta gospodarenja predviđeno kao najpovoljnije za uzgajanje šuma.

(5) U slučaju sumnje ili spora smatra li se neko zemljište obraslo šumskim drvećem šumom, odnosno smatra li se neko zemljište šumskim zemljištem odlučuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Članak 5.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju slijedeća značenja:

1. *biološka raznolikost* sveukupnost je svih živih organizama koji su sastavni dijelovi kopnenih, morskih i drugih vodenih ekoloških sustava i ekoloških kompleksa; uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta te između ekoloških sustava.

2. *certifikacija šuma* postupak je u kojem treća neovisna strana ispituje postiže li gospodarenje i uporaba šuma unaprijed utvrđenu ekološku, gospodarsku i društvenu razinu. Šumarski certifikat pisan je dokument kojim treća neovisna strana potvrđuje da imatelj potvrde svojim šumama gospodari u skladu s načelima održivosti.

3. *čista sječa* jest sječa svih ili gotovo svih stabala u nepomlađenoj sastojini koja nije sukladno dokumentima prostornog uređenja predviđena za promjenu namjene šumskoga zemljišta i na površini kojoj je kraći razmak između dva kraja preostale sastojine veći od prosječne visine stabala u sastojini.

4. *divljač* su posebnim zakonom određene životinjske vrste koje slobodno žive u prirodi.

5. *Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije* jest samostalna i neovisna strukovna organizacija koja čuva ugled, čast i prava ovlaštenih inženjera šumarstva i drvne tehnologije (svojih članova), skrbi da ovlašteni inženjeri obavljaju svoje poslove savjesno i u skladu sa zakonom te promiče, zastupa i usklađuje njihove interese pred državnim i drugim tijelima u zemlji i inozemstvu.

6. *izvoditelj šumarskih radova* jest fizička ili pravna osoba koja je registrirana za izvođenje šumarskih radova te je u postupku licenciranja potvrđena kao kvalificirana i poslovno sposobna za njihovo izvođenje.

7. *krajobrazna raznolikost* jest prostorna strukturiranost prirodnih i od čovjeka stvorenih krajobraznih sastavnica (bioloških, ekoloških, geoloških, geomorfoloških i kulturnih vrijednosti).

8. *krčenje šuma* jest čista sječa šuma radi prenamjene šuma i šumskih zemljišta drugoj kulturi odnosno za namjene sukladno dokumentima prostornog uređenja.

9. *krš* je jedinstven oblik reljefa s posebnim hidrogeološkim i geomorfološkim značajkama, u kojem je podzemno vodno otjecanje znatno bogatije od nadzemnog, u kojem se površinske razvodnice znatno razlikuju od podzemnih i u kojem se javljaju posebni površinski (škrape, ponikve, uvale polje u kršu i

dr.) i podzemni oblici (špilje i jame) u tektonski razlomljenim karbonatima, evaporiranim ili gipsanim stijenama.

10. *licenciranje izvoditelja šumarskih radova* jest postupak u kojem od države ovlaštena institucija u posebnom postupku potvrđuje da pristupnik ispunjava propisane strukovne kriterije koji ga čine stručno kvalificiranim i poslovno sposobnim za izvođenje radova u šumarstvu, a za što mu se izdaje strukovna licenca.

11. *Nacionalna inventura šumskih resursa* jest višenamjensko i cjelovito prikupljanje podataka o šumama i šumskim zemljištima.

12. *neovlašteno zauzimanje šuma i šumskih zemljišta* jest svako samovoljno zaposjedanje i korištenje šuma i šumskih zemljišta radi stjecanja imovinske ili druge koristi.

13. *njega šuma* je skup mjera, poslova i aktivnosti u gospodarskim sastojinama i kulturama koji obuhvaćaju sve radove u svezi s tlom i sastojinom od njezina osnivanja do njezine sječive zrelosti.

14. *Osnova gospodarenja gospodarskom jedinicom, Program gospodarenja šumama na kršu i Program gospodarenja šumoposjednika* jesu temeljni planovi prema kojima se gospodari šumama i šumskim zemljištem određene gospodarske jedinice.

15. *održivo gospodarenje* jest temeljno načelo planiranja i gospodarenja šumama kojim se nastoji ostvariti trajna ravnoteža između sveukupne proizvodnje biomase i općih koristi od šuma te sveukupnoga korištenja, na način da se korištenjem dijela biomase održava trajna proizvodnja svih koristi od šume, s obzirom na to da je šuma obnovljivi prirodni resurs.

16. *područje provenijencije* jest izvorno podrijetlo potomstva jedne lokalno adaptirane populacije.

17. *pošumljavanje* jest osnivanje sastojina sadnjom šumskoga drveća ili sjetvom sjemena šumskoga drveća.

18. *preborna šuma* jest niz raznodobnih (prebornih) sastojina s uspostavljenom pravilnom dinamikom prebornih sječa temeljenih na ophodnjici.

19. *pustošenje šuma* jest svaki nezakonit zahvat u šumama i na šumskim zemljištima kojim se trajno remeti gospodarenje šumama.

20. *regularna šuma* jest niz jednodobnih sastojina u kojemu su zastupljeni svi razvojni stadiji sastojine u podjednakom omjeru.

21. *sastojina* je dio šume koji je po sastavu i strukturi podjednak, a razlikuje se od ostalih dijelova šume po jednom ili više bitnih obilježja.

22. *stanište* je jedinstvena funkcionalna jedinica ekološkog sustava, određena zemljopisnim i abiotičkim svojstvima; sva staništa iste vrste čine jedan stanišni tip.

23. *šume šumoposjednika* jesu šume koje su u vlasništvu i/ili posjedu drugih pravnih i fizičkih osoba, a nisu u vlasništvu Republike Hrvatske.

24. *šumoposjednik* jest pravna ili fizička osoba - vlasnik i/ili posjednik šume, osim Republike Hrvatske i Trgovačkog društva koje gospodari šumama u vlasništvu Republike Hrvatske.

25. *šumska infrastruktura* jesu šumske prometnice (šumske ceste, vlake i stalne žičare) i drugi objekti u šumama namijenjeni prvenstveno gospodarenju i zaštiti šuma.

26. *šumski požar* jest požar koji nastaje i širi se šumom i šumskim zemljištem ili koji nastaje na drugomu zemljištu i širi se šumom i šumskim zemljištem.

27. *šumski proizvodi* jesu svi proizvodi šuma i šumskoga zemljišta, uključujući:

- a) šumsko drveće i grmlje te sve njihove dijelove;
- b) biomasu ukupne šumske vegetacije;
- c) cvjetove, sjeme, plodove, koru drveta, korijenje;
- d) mahovinu, paprat, travu, trsku, cvijeće, ljekovito, aromatično i jestivo bilje, druge biljke i njihove dijelove;
- e) gljive;
- f) med, smolu;
- g) listinac, travnati ili pašnjački prekrivač;
- h) divljač i ostale životinje koje žive u šumi, te
- i) treset i humus.

28. *šumskogospodarsko područje* jest funkcionalna cjelina za koju se kao cilj utvrđuje održivo gospodarenje, planiranje i usmjeravanje razvoja šuma i šumskih zemljišta bez obzira na vlasništvo, a dijeli se na gospodarske jedinice.

29. *šumske kulture i plantaže* u širem značenju obuhvaćaju sve umjetno osnovane nasade šumskoga drveća.

30. *zaštita šuma* jest skup mjera koje su dužne poduzimati osobe koje gospodare šumama radi zaštite šuma od požara, drugih elementarnih nepogoda, štetnih organizama i štetnih antropogenih utjecaja.

31. *zavičajna vrsta* (autohtona vrsta) jest vrsta koja prirodno obitava u određenom ekološkom sustavu nekog područja.

32. *zaštićeno područje* jest područje zaštićeno na temelju propisa o zaštiti prirode.

Članak 6.

Interes Republike Hrvatske u gospodarenju šumama i šumskim zemljištima ostvaruje se:

1. provođenjem mjera u gospodarenju šumama kojima se, uz ekološku ravnotežu osigurava trajno održavanje i obnova šuma na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i posebnim propisima;
2. u zaštiti šuma i šumskih zemljišta te zaštiti i očuvanju općekorisnih funkcija šuma i biološke raznolikosti (čuvanje šuma, zaštita šuma od bolesti i štetočina, od požara, izgradnje objekata u šumi i na šumskom zemljištu, utvrđivanjem posebnih uvjeta izgradnje i dr.), na način i pod uvjetima propisanim zakonom;
3. odobravanjem šumskogospodarske osnove područja Republike Hrvatske, osnova gospodarenja gospodarskim jedinicama i programa za gospodarenje šumama;
4. utvrđivanjem interesa Republike Hrvatske kod izdvajanja šuma i šumskih zemljišta iz šumskogospodarskoga područja;
5. donošenjem Nacionalnoga šumarskog programa;
6. nadzorom nad provođenjem šumskogospodarskih planova i nad korištenjem nedravnih šumskih proizvoda;
7. osiguravanjem sredstava za obnovu šuma, sanaciju šuma ugroženih sušenjem i elementarnim nepogodama te za zaštitu šuma;
8. razminiranjem šuma i šumskih zemljišta;
9. sudjelovanjem u upravljanju i nadzoru Trgovačkoga društva kojem je povjereno gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske;
10. dugoročnim nadzorom nad stanjem šuma s ciljem:
 - a. povećanja znanja o stanju šuma i šumskoga zemljišta te odnosa između njihova stanja i prirodnih i antropogenih čimbenika ugroženosti;
 - b. procjene utjecaja klimatskih promjena na šume i šumsko zemljište, uključujući utjecaj na njihovu biološku raznolikost;
 - c. identificiranja ključnih strukturnih i funkcionalnih elemenata ekološkoga sustava koji će se koristiti za procjenu stanja biološke raznolikosti u šumama te za zaštitu njezinih funkcija, uvažavajući postojeće pokazatelje.

II. GOSPODARENJE ŠUMAMA

Članak 7.

(1) Gospodarenje šumama obuhvaća uzgoj, zaštitu i korištenje šuma i šumskih zemljišta te izgradnju i održavanje šumske infrastrukture, sukladno sveeuropskim kriterijima za održivo gospodarenje šumama.

(2) Sveeuropski kriteriji za održivo gospodarenje šumom jesu:

1. održavanje i odgovarajuće poboljšanje šumskih ekosustava i njihov doprinos globalnome ciklusu ugljika;

2. održavanje zdravlja i vitalnosti šumskog ekosustava;
3. održavanje i poticanje proizvodnih funkcija šume;
4. održavanje, očuvanje i odgovarajuće poboljšanje biološke raznolikosti u šumskom ekosustavu;
5. održavanje i odgovarajuće poboljšanje zaštitnih funkcija u upravljanju šumom (posebno tla i vode);
6. održavanje drugih socijalno-ekonomskih funkcija i uvjeta.

Članak 8.

(1) „Hrvatske šume“ d.o.o. (u daljnjem tekstu: Trgovačko društvo) i šumoposjednici dužni su gospodariti šumama održavajući i unapređujući biološku i krajobraznu raznolikost te skrbiti o zaštiti šumskog ekosustava na ovaj način:

- održavati prirodni sastav šume i podržavati zavičajne vrste;
- težiti produženju ophodnje gospodarski važnijih vrsta drveća gdje za to postoje uvjeti i potreba;
- smještajem i strukturom umjetno podignutih sastojina poticati zaštitu i obnovu prirodnih šuma, a ne povećavati pritisak na njih;
- odabir vrsta za umjetno podizanje sastojina i obnovu degradiranih sastojina obavljati na temelju opće prikladnosti stanišnim uvjetima i ciljevima gospodarenja, dajući prednost zavičajnim vrstama i lokalnoj provenijenciji;
- koristiti samo one unesene vrste, provenijencije i varijetete utjecaj kojih je na ekosustav, genetički integritet zavičajnih vrsta i lokalnu provenijenciju stručno procijenjen i kojih se negativni utjecaj može izbjeći ili umanjiti;
- izbjegavati sječu zaštićenih, rijetkih i ugroženih vrsta drveća, šumskih voćkarica i ostalih vrsta s bobičastim plodovima te ih štiti i unositi prilikom obnove šume;
- voditi skrb o drugim vrstama u ekosustavu koje su vezane uz suha i trula stabla, odnosno prilikom sječe ostavljati potreban broj starih dubova, šupljih i trulih stabala, u takvom rasporedu i broju kako bi se očuvala biološka raznolikost;
- podržavati tradicionalni sustav gospodarenja na odgovarajućim staništima koji oblikuje vrijedan ekosustav, kada je to ekonomski provedivo;
- u šumama koje su ugrožene sušenjem i elementarnim nepogodama uspostaviti cjelovitu mrežu nadzora radi sagledavanja kretanja negativnih procesa;
- njegu i sječu šuma provoditi na način kojim se ne uzrokuju trajne štete ekosustava te poduzimati mjere za poboljšanje i održanje biološke raznolikosti;
- vrstu i način korištenja sredstava pri uzgoju, iskorištavanju i zaštiti šuma prilagoditi posebnostima staništa i vrsta;
- uzgoj, iskorištavanje i zaštitu šuma te gradnju i održavanje šumske infrastrukture prilagoditi zaštiti tla i voda u smislu izbjegavanja štetnih utjecaja na kvalitetu i kvantitetu izvora i akumulacija te slobodno kretanje površinskih i podzemnih voda.

(2) Infrastrukturu u šumskim ekosustavima treba projektirati na način koji je najmanje štetan za šumsko stanište vodeći brigu o posebnim geološkim, vegetacijskim, hidrološkim i drugim vrijednostima, a posebno o ekološkim, vrijednim dijelovima ekosustava utvrđenim posebnim propisima (dijelovi ekološke mreže, staništa, selidbeni koridori rijetkih, osjetljivih ili ugroženih vrsta).

Članak 9.

Radi osiguranja provedbe sveeuropskih kriterija iz članka 7. ovoga Zakona te uvažavanja općeg interesa u gospodarenju šumama, svi vlasnici i posjednici šuma dužni su:

- gospodariti šumama u skladu sa šumskogospodarskim planovima;

- dopustiti neometan pristup šumi osobama ovlaštenim za obavljanje nadzora nad gospodarenjem šumama,
- dopustiti provedbu propisanih motrenja, izmjera za potrebe nacionalne inventure šumskih resursa, sakupljanja podataka sukladno međunarodnim obvezama te znanstvenih istraživanja.

Članak 10.

Trgovačko društvo i šumoposjednici, te pravne osobe koje koriste šumu ili šumsko zemljište dužne su pošumiti paljevine, površine na kojima nije uspjelo pomlađivanje i površine na kojima je izvršeno pustošenje, bespravna čista sječa ili krčenje u roku koji odredi županijska skupština, odnosno Skupština Grada Zagreba, ako taj rok nije utvrđen šumskogospodarskim planom.

Članak 11.

Ukoliko Trgovačko društvo i šumoposjednici, te pravne osobe koje koriste šumu ili šumsko zemljište ne izvrše mjere naređene na osnovi ovoga Zakona i na osnovi njega donesenih propisa, kao i temeljem posebnih propisa, ove će mjere provesti tijelo koji ih je naredilo ili pravna osoba koju ono ovlasti, na trošak Trgovačkog društva, šumoposjednika ili pravne osobe koja koristi šumu ili šumsko zemljište, a bila je dužna izvršiti naređene mjere.

Članak 12.

(1) Fizičke osobe mogu se kretati šumom ili šumskim zemljištem kao posjetitelji šuma, ako nije drugačije određeno ovim Zakonom ili drugim propisom.

(2) Posjetom šumi ili šumskom zemljištu smatra se šetnja i ostali oblici građanskog uživanja u šumi i/ili šumskom zemljištu, bez stjecanja imovinske koristi.

(3) Posjetitelji šuma ili šumskog zemljišta preuzimaju sve rizike kojima su izloženi prilikom kretanja šumom ili šumskim zemljištem.

(4) Trgovačko društvo i šumoposjednici nisu dužni poduzimati posebne mjere opreza prema posjetiteljima šuma niti se mogu smatrati odgovornima za bilo kakve štete ili ozljede koje pretrpe takve osobe, osim ako su bile nanesene namjerno ili grubom nepažnjom prilikom obavljanja redovne djelatnosti gospodarenja šumom.

Članak 13.

(1) Šume se razvrstavaju na kontinentalne šume i šume na kršu.

(2) Regularne šume i preborne šume u kojima je naglašena gospodarska funkcija svrstavaju se u kontinentalne šume.

(3) Degradirane šume s izraženim općekorisnim funkcijama na području visokoga krša i šume primorskoga krša svrstavaju se u šume na kršu.

Članak 14.

(1) Prema namjeni šume mogu biti gospodarske, zaštitne i šume s posebnom namjenom.

(2) Gospodarske šume uz očuvanje i unapređenje njihovih općekorisnih funkcija koriste se za proizvodnju šumskih proizvoda.

(3) Zaštitne šume prvenstveno služe za zaštitu zemljišta, voda, naselja, objekata i druge imovine.

(4) Šume s posebnom namjenom jesu:

1. šume i dijelovi šuma registrirani za proizvodnju šumskoga sjemena;
2. šume unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićene na temelju propisa o zaštiti prirode;
3. šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi, potrebama obrane Republike Hrvatske te potrebama utvrđenim posebnim propisima.

Članak 15.

(1) S ciljem osiguranja jedinstvenoga i trajnoga gospodarenja šumama i šumskim zemljištima na teritoriju Republike Hrvatske ustanovljuje se šumskogospodarsko područje Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: šumskogospodarsko područje).

(2) Šume i šumska zemljišta obuhvaćena šumskogospodarskim područjem utvrđuju se u Popisu šuma i šumskih zemljišta.

(3) Popis šuma i šumskih zemljišta utvrđuje ministar nadležan za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: ministar), a objavljuje se u Narodnim novinama.

(4) Ministarstvo vodi evidenciju o stanju i promjenama površina šumskogospodarskoga područja na osnovi godišnjih izvješća koja dostavljaju uredi državne uprave u županijama, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poslove šumarstva do 31. siječnja za proteklu godinu.

Članak 16.

(1) Šumskogospodarsko područje dijeli se na gospodarske jedinice.

(2) Gospodarska jedinica dio je šumskogospodarskoga područja koja je, u pravilu, prilagođena konfiguraciji terena, organizacijskim potrebama gospodarenja šumama i prometnicama, a obuhvaća jedan ili više šumskih predjela.

(3) Za gospodarsku jedinicu, kao zaokruženu gospodarsku cjelinu, posebno se izrađuje šumskogospodarski plan.

(4) Gospodarska jedinica dijeli se na odjele i odsjeke.

Članak 17.

(1) Šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske gospodari Trgovačko društvo.

(2) Pojedine šume i šumska zemljišta iz stavka 1. ovoga članka mogu iznimno koristiti tijela državne uprave i pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska, na način i uz uvjete propisane ovim Zakonom i posebnim propisima, uz prethodno mišljenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Članak 18.

- (1) Trgovačko društvo je u stopostotnom vlasništvu Republike Hrvatske.
- (2) Sjedište Trgovačkoga društva je u Zagrebu.
- (3) Model organizacije, djelatnosti i način poslovanja Trgovačkoga društva utvrđeni su izjavom o osnivanju.

III. PLANIRANJE U ŠUMARSTVU

1. Nacionalni šumarski program

Članak 19.

- (1) Nacionalnim šumarskim programom utvrđuje se politika te uvjeti za gospodarenje šuma s obzirom na njihovu višenamjensku uporabu. Njegov sastavni dio jesu planiranje politike, provedbe, praćenja i procjena na nacionalnoj razini s ciljem daljnjeg unaprjeđenja održivoga gospodarenja šumama te posebno uspostavljanje i očuvanje prirodnih odnosa među vrstama i unapređivanje njihovih prirodnih staništa.
- (2) Za kvalitetno planiranje u šumarstvu provodit će se nacionalna inventura šumskih resursa kojom će se prikupljati informacije o stanju šuma za potrebe šumarske politike i šumarske operative, ekologije, lovstva, zaštite okoliša, zaštite prirode, drvoprerađivačke industrije te za potrebe državnih i međunarodnih organizacija.
- (3) Sadržaj i način provođenja nacionalne inventure šumskih resursa propisat će ministar.
- (4) Dokument iz stavka 1. ovoga članka donosi Hrvatski sabor.

2. Šumskogospodarski planovi

Članak 20.

- (1) Šumskogospodarski planovi utvrđuju uvjete za skladno korištenje šuma i šumskoga zemljišta i zahvate u tom prostoru, potreban opseg uzgoja i zaštite šuma, mogući stupanj iskorištenja te uvjete za gospodarenje životinjskim svijetom.
- (2) Šumskogospodarski planovi jesu:
 - šumskogospodarska osnova područja Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Osnova područja);
 - osnove gospodarenja gospodarskim jedinicama (u daljnjem tekstu: osnova gospodarenja);
 - programi za gospodarenje gospodarskim jedinicama na kršu (u daljnjem tekstu: programi gospodarenja);
 - programi za gospodarenje šumama šumoposjednika (u daljnjem tekstu: programi gospodarenja šumoposjednika);
 - programi obnove i zaštite šuma u posebno ugroženom području (u daljnjem tekstu: programi obnove i zaštite);
 - programi za upravljanje šumama posebne namjene;
 - godišnji planovi gospodarenja šumama (u daljnjem tekstu: godišnji planovi);
 - operativni godišnji planovi.

- (3) Postupak odobrenja i sadržaj šumskogospodarskih planova javan je.
- (4) Programi gospodarenja šumoposjednika izrađuju se uz sudjelovanje šumoposjednika, odnosno njihovih zastupnika.
- (5) Šumskogospodarski planovi nakon isteka valjanosti trajno se pohranjuju.
- (6) Sadržaj te način izrade i postupak odobrenja šumskogospodarskih planova propisat će ministar.

Članak 21.

- (1) Šumama i šumskim zemljištima na šumskogospodarskom području gospodari se na temelju Osnove područja.
- (2) U Osnovi područja mora biti utvrđena ekološka, gospodarska i socijalna podloga za biološko poboljšavanje šuma i povećanje šumske proizvodnje.
- (3) Osnove gospodarenja odobravaju se za razdoblje od 10 godina (I. polurazdoblje), orijentacijski za daljnjih 10 godina (II. polurazdoblje) i za idućih 20 godina (gospodarsko razdoblje).
- (4) Programi gospodarenja odobravaju se za razdoblje od 10 godina, uz orijentaciju za daljnjih 10 godina.
- (5) Osnove gospodarenja i programi gospodarenja trebaju biti usklađeni s Osnovom područja.
- (6) Šumskogospodarski planovi obnavljaju se ili revidiraju redovito svakih 10 godina.
- (7) Ukoliko se tijekom provedbe šumskogospodarskih planova ustanovi da su se bitno izmijenile činjenice i okolnosti na kojima se temelje njihove odredbe, mora se izraditi njihova izvanredna revizija na način i po postupku koji je propisan za njihovo odobrenje.

Članak 22.

- (1) Šumskogospodarske planove, njihovu obnovu ili reviziju odobrava Ministarstvo, i to za šume u vlasništvu Republike Hrvatske na prijedlog Trgovačkoga društva, a za šume šumoposjednika na prijedlog Šumarske savjetodavne službe.
- (2) Osnova područja odobrava se na temelju mišljenja stručnoga povjerenstva o njezinoj usklađenosti s Nacionalnim šumarskim programom i prostornim planovima županija, a za dio Osnove područja koji se odnosi na šume s posebnom namjenom, uz mišljenje tijela državne uprave koja ih koriste.
- (3) Osnove i programi gospodarenja odobravaju se na temelju mišljenja stručnoga povjerenstva o njihovoj usklađenosti s Osnovom područja i odredbama ovoga Zakona.
- (4) Stručno povjerenstvo iz stavka 2. ovog članka osniva ministar, a članove imenuje iz reda šumarskih stručnjaka i predstavnika ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša i prostorno planiranje i predstavnika ministarstva nadležnog za zaštitu prirode, a za stručno povjerenstvo iz stavka 3. iz reda šumarskih stručnjaka.
- (5) Trgovačko društvo i Šumarska savjetodavna služba dužni su izrađivati šumskogospodarske planove i redovito ih obnavljati ili revidirati.

(6) Troškovi izrade, obnove ili revizije šumskogospodarskih planova za šume u vlasništvu Republike Hrvatske i troškovi rada stručnog povjerenstva iz stavka 3. ovoga članka terete Trgovačko društvo, a troškovi izrade, obnove ili revizije programa gospodarenja šumoposjednika i troškovi rada stručnog povjerenstva iz stavka 3. ovoga članka terete Šumarsku savjetodavnu službu.

(7) Trgovačko društvo i Šumarska savjetodavna služba dužni su voditi propisane evidencije za osnove, odnosno programe gospodarenja.

Članak 23.

(1) Osnova područja, osnova, odnosno program gospodarenja temelji su za donošenje operativnih godišnjih planova.

(2) Trgovačko društvo dužno je najkasnije do 31. prosinca tekuće godine donijeti operativni godišnji plan gospodarenja za iduću godinu.

IV. ZAŠTITNE ŠUME I ŠUME S POSEBNOM NAMJENOM

Članak 24.

(1) Način gospodarenja i obnove zaštitnih šuma i šuma s posebnom namjenom propisuje se Osnovom područja i programima za gospodarenja šumama posebne namjene, u skladu sa svrhom radi koje su takvima proglašene i na način određen aktom o njihovome proglašenju.

(2) Način gospodarenja i upravljanje šumama u zaštićenim područjima i na području ekološke mreže propisuje se Osnovom područja i programom mjera za očuvanje i zaštitu šumskog ekosustava u zaštićenom području i području ekološke mreže sukladno posebnomu propisu.

Članak 25.

(1) Prije donošenja akta o proglašenju gospodarske šume zaštitnom ili šumom posebne namjene, tijelo koje je proglašava zaštitnom ili šumom posebne namjene, dužno je pribaviti suglasnost šumoposjednika s mjerama koje ograničavaju njegova prava nad šumom.

(2) Šumu proglašava zaštitnom šumom županijska skupština, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba.

(3) Ako se šuma iz stavka 2. ovoga članka prostire na području dviju ili više županija, odnosno Grada Zagreba, akt o proglašenju šume zaštitnom šumom donose odnosne županijske skupštine, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba sporazumno.

(4) Šumu s posebnom namjenom za proizvodnju šumskoga sjemena proglašava Ministarstvo na prijedlog zainteresiranih pravnih i fizičkih osoba, nakon pribavljenoga stručnog mišljenja instituta za šumarstvo.

(5) Šume s posebnom namjenom za znanstvena istraživanja i nastavu proglašava Ministarstvo, na prijedlog zainteresiranih znanstvenih organizacija, odnosno drugih pravnih osoba.

(6) Šumu s posebnom namjenom za potrebe obrane Republike Hrvatske proglašava Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) na prijedlog Ministarstva obrane.

Upravljanje šumama u posebno zaštićenim područjima

Članak 26.

(1) Za šume i šumska zemljišta koje se nalaze u zaštićenim područjima u kategorijama park prirode, regionalni park, zaštićeni krajolici i park-šume izrađuju se šumskogospodarski planovi koje provodi Trgovačko društvo, odnosno šumoposjednici, a pravna osoba koja je nadležna za upravljanje zaštićenim područjem i Trgovačko društvo zajednički provode program mjera za upravljanje šumskim ekosustavom.

(2) Program mjera za šume i šumska zemljišta na zaštićenom području iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju i donose Ministarstvo i središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode, nakon pribavljenoga mišljenja Trgovačkog društva i pravne osobe nadležne za upravljanje zaštićenim područjem.

(3) Šumama i šumskim zemljištima koje se nalaze u zaštićenim područjima u kategorijama nacionalnoga parka, strogoga rezervata, posebnoga rezervata, spomenika prirode i spomenika parkovne arhitekture, pravna osoba nadležna za upravljanje zaštićenim područjem izrađuje i provodi program očuvanja i zaštite šuma koji se izrađuje po posebnim mjerilima utvrđenim propisom za uređivanje šuma, kojeg donosi ministar uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu prirode.

Lovnogospodarski planovi

Članak 27.

(1) Šumskogospodarskim planovima utvrđuju se vrste i broj divljači koja se može uzgajati u šumi, uvažavajući zakonitosti prirodnog sklada između divljači i staništa, smjernice gospodarenja šumama te odredbe posebnih zakona i međunarodnih ugovora.

(2) Lovnogospodarske osnove moraju biti usklađene s planovima iz stavka 1. ovoga članka.

V. BIOLOŠKA OBNOVA ŠUMA

Članak 28.

Biološka obnova šuma u smislu ovoga Zakona jest:

1. priprema staništa za prirodno pomlađivanje sastojina predviđenih za prirodnu obnovu;
2. popunjavanje, njega i čišćenje svih sastojina i to u jednodobnim sjemenjačama do dvadesete godine starosti, odnosno u sastojinama mekih listača i panjača do desete godine starosti, a u raznodobnim sjemenjačama, u sastojinama u kojima je uvedeno grupimično gospodarenje, do dvadesete godine starosti grupe;
3. prorjeđivanje sastojina do starosti trećine određene ophodnje u njegovanim sastojinama, a u starijim ako je to prijeko potrebno radi uzgoja;
4. pošumljavanje sječina nakon čistih sječa;
5. sanacija paljevina;
6. resurekcija degradiranih sastojina i prevođenje u viši uzgojni oblik;
7. čuvanje šuma;
8. odabiranje i obilježavanje stabala za sječū (u daljnjem tekstu: doznaka stabala) i obavljanje nadzora u izvršenju radova iz točke 2. ovog članka;
9. izrada šumskogospodarskih planova te njihove revizije i obnove;

10. rekonstrukcija i konverzija šuma panjača, makija, šikara i šibljaka;
11. pošumljavanje neobrasloga šumskog zemljišta i podizanje plantaža brzorastućih vrsta drveća na novim površinama;
12. priprema staništa, njega novopodignutih sastojina i kultura;
13. zaštita od štetnih organizama i požara;
14. kupnja šuma, odnosno šumskih zemljišta;
15. sanacija i obnova šuma oštećenih kalamitetima i ratnim djelovanjima te
16. projektiranje, izgradnja i održavanje šumske infrastrukture.

Članak 29.

(1) Trgovačko društvo i šumoposjednici dužni su provoditi biološku obnovu šuma te gospodariti šumom i šumskim zemljištem na način propisan ovim Zakonom.

(2) Pravna osoba koja koristi šumu i šumsko zemljište ili upravlja šumom i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske unutar zaštićenoga područja, dužna je osigurati sredstva za provedbu aktivnosti iz programa mjera za upravljanje ili korištenje sukladno sadržaju i obujmu mjera.

VI. KORIŠTENJE ŠUMA, ŠUMSKIH ZEMLJIŠTA I ŠUMSKIH PROIZVODA

Članak 30.

(1) U šumi se mogu sjeći samo doznačena stabla.

(2) Doznaku stabala u šumama u vlasništvu Republike Hrvatske obavlja Trgovačko društvo.

(3) U šumama šumoposjednika doznaku stabala obavlja Šumarska savjetodavna služba ili osoba koja posjeduje odgovarajuću licencu Hrvatske komore inženjera šumarstva i drvne tehnologije (u daljem tekstu: Šumarska komora).

(4) Doznaku stabala iz stavka 2. i 3. ovoga članka obavlja osoba sa završenim šumarskim fakultetom šumarskoga smjera.

(5) Doznaka stabala u šumama šumoposjednika, osim nužne doznake stabala za uzgojne, odnosno sanitarne sječe ne može se obavljati ako nije odobren program gospodarenja šumoposjednika.

(6) Opseg nužne doznake stabala u šumama šumoposjednika za koje nije odobren program gospodarenja šumoposjednika, odobrava Ministarstvo na prijedlog Šumarske savjetodavne službe.

(7) Uvjete i mjerila za opseg nužne doznake propisat će ministar.

Članak 31.

(1) Drvo posječeno u šumi i izvan šume te ostali šumski proizvodi mogu se transportirati izvan šume samo ako su propisano obilježeni i ako je za iste izdana propisana popratnica.

(2) Transport iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća: prijevoz, otpremu i pohranu drva i ostalih šumskih proizvoda.

(3) Obilježbu drveta posječenog u šumi u vlasništvu Republike Hrvatske ili izvan šume u vlasništvu Republike Hrvatske i ostalih šumskih proizvoda podrijetlom iz šume u vlasništvu Republike Hrvatske te izdavanje popratnice obavlja Trgovačko društvo.

(4) Obilježbu drveta posječenog u šumi ili izvan šume šumoposjednika i ostalih šumskih proizvoda podrijetlom iz tih šuma te izdavanje popratnice obavlja Šumarska savjetodavna služba.

(5) Uvjete i način doznake stabala, obilježbe drveta i ostalih šumskih proizvoda, njihova prijevoza, otpreme i pohrane, kao i vrijeme sječe i šumski red propisuje ministar.

Članak 32.

Ukoliko ovim Zakonom nije drukčije određeno, zabranjeno je:

- pustošenje šuma, sječa stabala ili njihovo oštećivanje;
- čista sječa šume, ako nije predviđena šumskogospodarskim planovima;
- krčenje šume;
- odsijecanje grana, dijelova grana ili kresanje lisnika, ako to nije predviđeno šumskogospodarskim planovima;
- pašarenje, brst i žirenje;
- skupljanje i odnošenje šušnja, mahovine, šumskih plodova i drugih šumskih proizvoda;
- odnošenje humusa, treseta i listinca;
- smolarenje.

Članak 33.

(1) Iznimno od odredaba članka 32. ovoga Zakona, pod uvjetom da nije u suprotnosti sa šumskogospodarskim planovima i posebnim propisima, Trgovačko društvo može u šumama u vlasništvu Republike Hrvatske predvidjeti za svoje potrebe i za potrebe građana uz naknadu sakupljanje šumskih proizvoda, iskorištavanje humusa i smolarenje, a pašarenje i žirenje u šumama i na šumskim zemljištima, osim u prebornim šumama, plantažama i regularnim šumama za trajanja obnove i rasta mladika i kultura u prvomu dobnom razredu, uz obvezatno čuvanje stoke.

(2) Trgovačko društvo utvrđuje vrstu šumskih proizvoda, visinu naknade za sakupljanje te uvjete pod kojima ih građani mogu sakupljati, kao i način korištenja šume za odmor i rekreaciju općim aktom.

(3) Općim aktom iz stavka 2. ovoga članka, u skladu sa šumskogospodarskim planom, Trgovačko društvo iznimno može predvidjeti određene površine degradiranih šuma i šikara na kojima se može dopustiti brst pod uvjetima da takve površine čine cjelovit kompleks od najmanje 2 ha po grlu i uz obvezatno čuvanje stoke.

(4) Opći akt iz stavka 2. ovoga članka donosi Trgovačko društvo, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 34.

Šumoposjednik može u svojoj šumi pašariti te sakupljati i iznositi iz šume nedrvne šumske proizvode u skladu s programom gospodarenja šumoposjednika ili posebnim propisima.

Članak 35.

(1) Krčenje, odnosno čista sječa šume može se dozvoliti:

- u svrhu promjene vrsta drveća, sastojinskih oblika šume; podizanja plantaža ili izgradnje šumske infrastrukture, ukoliko to već nije određeno šumskogospodarskim planom;
- ako se šuma ili šumsko zemljište radi interesa Republike Hrvatske trebaju privesti drugoj kulturi, odnosno namjeni;
- ako to zahtijevaju interesi sigurnosti ili obrane zemlje;
- ako je to potrebno radi provedbe dokumenta prostornog uređenja, odnosno akata donesenih na temelju tog dokumenta prema posebnome propisu;
- ako je to potrebno radi građenja građevina koje se prema dokumentu prostornog uređenja, odnosno posebnom propisu mogu graditi izvan građevinskoga područja bez akta iz podstavka 4. ovoga stavka.

(2) Dozvolu iz stavka 1. podstavka prvog, drugog i trećeg ovoga članka izdaje Ministarstvo.

(3) Dozvolu iz stavka 1. podstavka četvrtog i petog ovoga članka izdaje ured državne uprave u županiji, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poslove šumarstva rješenjem u upravnome postupku na temelju važeće građevinske dozvole, ukoliko je krčenje i/ili čistu sječū potrebno izvršiti za potrebe gradnje građevina.

(4) Zemljište na kojem je izvršeno krčenje, odnosno čista sječa šume, mora se u roku tri godine privesti namjeni radi koje je obavljena čista sječa, odnosno krčenje. U protivnome, korisnik je dužan pošumiti zemljište u roku koji odredi ured državne uprave u županiji, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poslove šumarstva.

Članak 36.

Ukoliko je predviđena biološka sanacija šumskoga zemljišta nakon njegovog iskorištavanja u svrhe iz članka 35. ovog Zakona, korisnik tog zemljišta mora prije sklapanja ugovora o korištenju za izvršenje sanacije osigurati jamstvo banke ili avaliranu mjenicu u visini troškova sanacije.

Gradnja objekata u šumi

Članak 37.

(1) U šumi i/ili na šumskome zemljištu može se graditi samo šumska infrastruktura i/ili građevine koje su planirane dokumentom prostornog uređenja u skladu s odredbama stavka 2. ovoga članka, te spomenici kojima se obilježavaju mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata.

(2) Dokumentom prostornog uređenja može se planirati da se u šumi ili na šumskom zemljištu izgrade građevine za potrebe infrastrukture, sporta, rekreacije, lova i obrane Republike Hrvatske, vjerske i zdravstvene građevine te područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi s povijesnim događajima i osobama, ali samo ako to zbog tehničkih ili ekonomskih uvjeta nije moguće planirati izvan šume, odnosno šumskog zemljišta.

(3) U izradi dokumenata prostornog uređenja koje donosi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjeluje i ured državne uprave u županiji, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležni za poslove šumarstva.

(4) Strategija i Program prostornog uređenja Države, Prostorni plan županije i Grada Zagreba, Prostorni plan područja posebnih obilježja te Prostorni plan uređenja općine i grada kojim su obuhvaćene šume i/ili šumska zemljišta donosi se uz prethodno mišljenje Ministarstva, koje je mišljenje dužno dostaviti u roku od 60 dana. U slučaju da ne dostavi mišljenje u propisanome roku, smatrat će se da je mišljenje dano.

(5) U postupku izdavanja lokacijske dozvole, posebne uvjete za izgradnju građevina iz stavka 1. ovoga članka i izgradnju objekata u pojasu do 50 m od ruba šume za šume u vlasništvu Republike Hrvatske utvrđuje Trgovačko društvo, a za šume šumoposjednika Šumarska savjetodavna služba.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, u postupku izdavanja lokacijske dozvole za građevine za koje građevinsku dozvolu izdaje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, posebne uvjete o utjecaju planiranoga zahvata na šumu utvrđuje Ministarstvo na temelju prethodnoga mišljenja Trgovačkog društva za šume u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno Šumarske savjetodavne službe za šume šumoposjednika.

VII. ZAŠTITA ŠUMA

Članak 38.

(1) Trgovačko društvo te pravne osobe koje koriste šume u vlasništvu Republike Hrvatske i šumoposjednici dužni su poduzimati mjere radi zaštite šuma od požara i drugih elementarnih nepogoda i štetnih organizama.

(2) Trgovačko društvo mora nadzirati stanje šuma i pratiti njihovo zdravstveno stanje te poduzimati mjere za suzbijanje štetnih organizama, u skladu s propisima o biljnoj zaštiti.

(3) U šumama šumoposjednika praćenje zdravstvenoga stanja obavlja Šumarska savjetodavna služba, a naređivanje mjera za suzbijanje štetnih organizama Šumarski institut Jastrebarsko (u daljnjem tekstu: Institut).

Članak 39.

(1) Radi provođenja intenzivnoga i trajnog nadzora nad šumskim ekološkim sustavima, s obzirom na štetu izazvanu atmosferskim onečišćenjem i drugim čimbenicima koji utječu na stanje šuma, Ministarstvo donosi program mjera za prikupljanje podataka i uspostavu registra oštećenosti šuma.

(2) Način prikupljanja podataka, mrežu točaka, provedbu i instituciju za provedbu programa, vođenje registra te uvjete korištenja podataka propisuje ministar.

Članak 40.

(1) Radi poboljšanja nadzora nad šumskim požarima i njihovim uzrocima, učincima i prevenciji, u Ministarstvu će se ustrojiti i voditi jedinstveni informacijski sustav i registar o šumskim požarima.

(2) Trgovačko društvo i Šumarska savjetodavna služba dužni su prikupljati podatke o šumskim požarima te najkasnije u roku od 8 dana od dana izbijanja požara o tome izvijestiti Ministarstvo.

(3) Ministarstvo će prikupljene podatke iz stavka 1. ovoga članka na zahtjev dostavljati domaćim i međunarodnim tijelima i institucijama.

(4) Način prikupljanja podataka, vođenje registra šumskih požara te uvjete korištenja podataka propisuje ministar.

Članak 41.

(1) Trgovačko društvo dužno je osigurati zaštitu šuma u vlasništvu Republike Hrvatske od protupravnog prisvajanja, korištenja i drugih protupravnih radnji te provoditi šumski red.

(2) Županijska skupština, odnosno Skupština Grada Zagreba propisuje koje se mjere zaštite šuma od protupravnog prisvajanja, korištenja i drugih protupravnih radnji, te za provođenje šumskog reda moraju poduzimati u šumama šumoposjednika.

Članak 42.

(1) Radi ostvarivanja zaštite iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona, Trgovačko društvo dužno je osigurati izravno čuvanje šuma.

(2) Čuvanje šuma može obavljati osoba koja ima najmanje srednju stručnu spremu šumarskoga smjera – lugar te ispunjava i druge uvjete određene posebnim propisima.

(3) Zadaci i način obavljanja poslova lugara, službenu odjeću i oznake te oblik i sadržaj iskaznice lugara propisuje ministar.

(4) Ako lugar zatekne u šumi ili šumskome zemljištu osobu koja protupravno prisvaja drvo ili druge šumske proizvode ili obavlja druge radnje protivne ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju njega, dužan je:

1. zatražiti osobnu iskaznicu ili drugu ispravu na osnovi koje može utvrditi identitet osobe;
2. pregledati osobu, njezinu prtljagu ili prijevozno sredstvo;
3. privremeno oduzeti nezakonito prisvojene šumske proizvode i sredstva kojima je izvršeno protupravno prisvajanje.

Članak 43.

(1) U šumi ili na šumskom zemljištu te na zemljištu u neposrednoj blizini šume ne smije se ložiti otvorena vatra i paliti drveni ugljen, osim na mjestima i uz poduzimanje odgovarajućih mjera opreznosti koje određuje Trgovačko društvo za šume i šumska zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, a za šume i šumsko zemljište šumoposjednika županijska skupština, odnosno Skupština Grada Zagreba.

(2) Otvorenom vatrom, prema ovom Zakonu, smatra se vatra izvan zatvorenih, odnosno pokrivenih prostorija s ložištem.

Članak 44.

(1) Zabranjeno je u šumi i 200 metara od ruba šume podizati vapnare, poljske ciglane i druge objekte s otvorenim ognjištem.

(2) U šumi je zabranjeno odlagati otpad.

(3) Trgovačko društvo, druge pravne osobe koje koriste šume u vlasništvu Republike Hrvatske i šumoposjednici dužni su otpad ukloniti iz šume, a nastale troškove u vezi s tim poslovima imaju pravo naplatiti od osobe koja je taj otpad odložila u šumu.

VIII. GRADNJA I ODRŽAVANJE ŠUMSKE INFRASTRUKTURE

Članak 45.

Šumska infrastruktura služi prvenstveno za potrebe gospodarenja šumama i sastavni je dio šume.

Članak 46.

(1) Šumsku infrastrukturu mogu koristiti i druge pravne i fizičke osobe pod uvjetima koje odredi Trgovačko društvo, odnosno šumoposjednici ugovorom s jedinicom lokalne samouprave područja na kojem se šumska infrastruktura nalazi.

(2) U slučaju uporabe šumske prometnice za stjecanje prihoda, korisnici su dužni plaćati naknadu za njihovu uporabu Trgovačkome društvu, odnosno šumoposjednicima.

(3) Visinu naknade iz stavka 2. ovoga članka za šume u vlasništvu Republike Hrvatske utvrđuje općim aktom Trgovačko društvo, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

(4) Od plaćanja naknade iz stavka 2. ovog članka izuzete su pravne osobe koje upravljaju zaštićenim područjima.

(5) Promet u šumama izvan šumskih prometnica dopušten je samo po dopuštenju Trgovačkoga društva ili šumoposjednika.

Članak 47.

(1) Planiranje, gradnja i održavanje šumske infrastrukture obavlja se uz poštivanje tehničkih, gospodarskih i ekoloških uvjeta šumskoga tla, raslinja, divljači i uz njihovu maksimalnu zaštitu.

(2) Pri planiranju šumskih prometnica potrebno je prilagoditi se prirodnom okolišu te uvažavati turističke, rekreativne i protupožarne potrebe.

(3) Trgovačko društvo i šumoposjednici dužni su prije planiranja, izgradnje i otvaranja novih šumskih prometnica za takve radove zatražiti dopuštenje središnjega tijela državne uprave nadležnog za zaštitu okoliša i zaštite prirode.

(4) Šumske prometnice moraju se graditi, održavati i koristiti tako da se:

- ne ugroze vodni izvori;
- ne ugroze utvrđeni ekološki važni dijelovi šumskih ekosustava (dijelovi ekološke mreže, staništa rijetkih i ugroženih vrsta, i dr.);
- ne prouzroče erozijski procesi;
- ne zapriječi protok površinskih i podzemnih voda;
- ne poveća opasnost od odrona;
- ne spriječi otjecanje oborinskih i poplavnih voda, koje bi ugrozile seoska gospodarstva i druga zemljišta, opstojnost šume, njezinu obnovu i razvoj;
- ne oštete područja pogodna za hranidbu i zimovanje divljači;
- ne ošteti prirodna i kulturna baština;
- ne ugroze druge funkcije u višenamjenskoj uporabi šume.

(5) Za održavanje šumskih prometnica koje su izgrađene kroz šume šumoposjednika, šumoposjednici na tom području izdvajaju prihod od prodaje drvnih sortimenata u visini od 2,5 % vrijednosti drveta na panju u proračun jedinice lokalne samouprave koja ih je dužna sukladno visini uplaćenih sredstava održavati.

Članak 48.

(1) Šumska infrastruktura, kao i način njezine uporabe ukoliko se koristi i u druge svrhe, mora biti posebno označena znakovima upozorenja i drugim znakovima.

(2) Za šumsku infrastrukturu u zaštitnim šumama, šumama posebne namjene i u šumama unutar ograđenih uzgajališta divljači, posebne uvjete prometa utvrđuje rješenjem Ministarstvo na prijedlog korisnika tih šuma.

(3) Radi zaštite šumske infrastrukture u uvjetima smanjene nosivosti šumskih prometnica Trgovačko društvo, odnosno Šumarska savjetodavna služba znakovima označava propisano najveće osovinsko opterećenje i težinu vozila te trajanje ograničenja.

Članak 49.

(1) Ukoliko se na šumskim prometnicama obavljaju šumarski ili drugi radovi koji mogu ugroziti sigurnost obavljanja prometa, prometnica se može zapriječiti.

(2) Osoba koja je prometnicu zapriječila radi razloga iz stavka 1. ovoga članka, dužna je znakovima označiti zaprečenje prometnice.

(3) Osobe koje gospodare šumama i šumskim zemljištem u suradnji s drugim ovlaštenicima prava na šumi i šumskome zemljištu te s nadležnom jedinicom lokalne samouprave, mogu pojedine šumske prometnice zatvoriti rampama.

IX. IZVOĐENJE ŠUMARSKIH RADOVA

Članak 50.

(1) Šumarske radove mogu izvoditi isključivo za te poslove registrirani i licencirani izvođači.

(2) Licenciranje ovlaštenih osoba za izvođenje šumarskih radova obavljat će Šumarska komora koja će se osnovati po posebnome propisu.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pojedine manje rizične šumarske radove mogu izvoditi šumoposjednici samostalno.

(4) Propis o vrsti šumarskih radova, minimalnim uvjetima za njihovo izvođenje te radovima koje šumoposjednici mogu izvoditi samostalno donijet će ministar.

X. IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI

Članak 51.

(1) Vlada, odnosno tijelo koje ona ovlasti može pojedine šume i/ili šumska zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske izdvojiti iz šumskogospodarskoga područja i prenijeti pravo vlasništva na drugu osobu, ili osnovati služnost na šumi i šumskom zemljištu radi njihova korištenja u druge namjene u korist druge pravne ili fizičke osobe, ako za to postoji interes Republike Hrvatske.

(2) Smatra se da postoji interes Republike Hrvatske ako je šumu ili šumsko zemljište potrebno izdvojiti radi:

- provedbe dokumenta prostornog uređenja, odnosno akta donesenog na temelju tog dokumenta prema posebnome propisu;
- obrane Republike Hrvatske,
- obilježavanja mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata.

(3) Interes iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se na način i u postupku propisanom za izvlaštenje.

(4) Postupak iz stavka 1. ovoga članka pokreće se na zahtjev pravne ili fizičke osobe u čiju korist se mijenja namjena i prenose prava nad pojedinom šumom ili šumskim zemljištem.

(5) Odluka iz stavka 1. ovoga članka jest akt poslovanja.

Članak 52.

(1) Šume i šumska zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske ne mogu se otuđivati iz vlasništva Republike Hrvatske, osim u slučajevima predviđenim ovim Zakonom.

(2) Strane pravne i fizičke osobe ne mogu stjecati pravo vlasništva na šumama i šumskome zemljištu, osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Članak 53.

Opožarene površine šuma ne mogu se privesti drugoj kulturi 5 godina od opožarenja.

Članak 54.

Zabranjeno je i kažnjivo neovlašteno zauzimanje šume i šumskoga zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

Članak 55.

(1) Za prenesena prava u slučajevima i prema postupku iz članka 51. ovoga Zakona ili ograničena prava nad šumom i šumskim zemljištem te privremenim zauzimanjem šumskoga zemljišta, vlasnik ili šumoposjednik šumskoga zemljišta ima pravo na naknadu za neostvoreni dio prihoda.

(2) Za šume u vlasništvu Republike Hrvatske naknada pripada Trgovačkome društvu koje je dužno ta sredstva uložiti u kupnju druge šume i/ili šumskoga zemljišta u ime i za račun Republike Hrvatske ili za podizanje novih šuma.

(3) Naknadu plaća osoba na koju se vrši prijenos prava nad šumom ili šumskim zemljištem ili na čiji zahtjev, odnosno u čiju je korist ograničeno pravo nad šumom ili šumskim zemljištem.

(4) Način izračuna naknade za prenesena prava u slučajevima i prema postupku iz članka 51. ovoga Zakona ili ograničena prava nad šumom i šumskim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske propisuje ministar.

Članak 56.

(1) Naknada za izdvojenu šumu ili šumsko zemljište daje se u drugom zemljištu pogodnom za podizanje i gospodarenje šumom, a ukoliko vlasnik ne prihvaća zamjenu ili ako naknadu nije moguće dati u drugom zemljištu, naknada se daje u novcu.

(2) Nije dopuštena naknada u obliku zamjene šume za drugu šumu.

Članak 57.

(1) U šumi ili na šumskome zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske može se osnovati pravo služnosti u svrhu: izgradnje vodovoda, kanalizacije, plinovoda, električnih vodova, eksploatacije mineralnih sirovina, obavljanja turističke djelatnosti, uzgoja stoke i divljači, te podizanja višegodišnjih nasada na neobraslom šumskom zemljištu i zemljištu obraslom početnim ili degradacijskim razvojnim stadijima šumskih sastojina.

(2) Ugovor o služnosti na šumama i šumskim zemljištima iz stavka 1. ovoga članka u ime Republike Hrvatske sklapa ministar.

(3) Postupak i mjerila za osnivanje služnosti propisati će Vlada.

Članak 58.

(1) Trgovačko društvo može pojedina šumska zemljišta kojima gospodari davati u zakup do privođenja namjeni koja je određena šumskogospodarskim planovima.

(2) Način i kriterije za davanje u zakup šumskoga zemljišta propisat će Vlada.

Članak 59.

(1) Osoba koja ošteti šumu u vlasništvu Republike Hrvatske dužna je Trgovačkom društvu nadoknaditi štetu prema šumsko-odštetnom cjeniku.

(2) Cjenik iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar.

Članak 60.

(1) Komasacija šuma i/ili šumskih zemljišta provodi se prema posebnim propisima, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Za komasaciju šuma i šumskih zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske potrebno je prethodno pribaviti suglasnost Vlade.

(3) Komasacijom se može zamijeniti šuma i/ili šumsko zemljište za poljoprivredno zemljište i obratno, kao i šuma u vlasništvu Republike Hrvatske i/ili šumsko zemljište za šumu u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba i obratno.

XI. FINANCIRANJE

Članak 61.

(1) Financijska sredstva potrebna za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima, odnosno za osiguravanje biološke obnove šuma te za znanstvene radove i programe u području šumarstva osiguravaju se:

1. sredstvima Trgovačkoga društva za biološku obnovu u kontinentalnim šumama;
2. iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma;
3. sredstvima iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Financijska sredstva potrebna za provedbu radova iz članka 28. ovoga Zakona pribavljaju se:

1. osiguranjem sredstava godišnjim planom poslovanja Trgovačkog društva za radove biološke obnove šuma iz članka 28. točke 1. do 9. ovoga Zakona;
2. izdvajanjem sredstava Trgovačkog društva u visini 3 % od vrijednosti prodanog drva za dio radova iz članka 28. točke 10. do 16. ovoga Zakona;
3. iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma;
4. iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

(3) Sredstva iz stavka 2. točke 2., 3. i 4. ovoga članka raspoređuje Trgovačko društvo u skladu sa šumskogospodarskim planovima, za zaštitu šuma, sanaciju šuma ugroženih sušenjem, ratnim djelovanjem te za znanstvene radove i programe u području šumarstva.

Članak 62.

(1) Pravne i fizičke osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju gospodarsku djelatnost plaćaju naknadu za korištenje općekorisnih funkcija šuma.

(2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka plaća se u visini 0,07 % od ukupnog prihoda i uplaćuju se na poseban račun Trgovačkoga društva za namjene iz članka 28. ovoga Zakona, tromjesečno i po završnome računu.

(3) Trgovačko društvo dužno je Vladi Republike Hrvatske jednom godišnje podnijeti izvješće o ukupno naplaćenim naknadama iz stavka 2. ovoga članka i njihovu utrošku u prethodnoj godini.

Članak 63.

(1) Nadzor nad obračunom i naplatom sredstava iz članka 62. stavka 2. ovoga Zakona obavlja Financijska agencija po periodičnom obračunu i završnom računu.

(2) Ako obveznik plaćanja naknade ne obračuna ili ne uplati naknadu na poseban račun Trgovačkoga društva, Financijska će agencija iznos naknade obračunati i naplatiti iz sredstava obveznika koji se vode kod poslovnih banaka, štedionica, vlastitih banaka ili Financijske agencije.

Članak 64.

(1) Iz sredstava naknade općekorisnih funkcija šuma financiraju se:

1. radovi biološke obnove šuma;
2. radovi zaštite šuma;
3. radovi gospodarenja šumama na kršu;
4. radovi na sanaciji i obnovi sastojina ugroženih sušenjem i drugim nepogodama, izgradnja šumskih prometnica, razminiranje šumskih površina te ostali radovi prijeko potrebni za očuvanje i unapređenje općekorisne funkcije šume,
5. radove sjemenarske i rasadničarske djelatnosti u šumarstvu, očuvanje genofonda i podizanje klonskih sjemenskih plantaža;
6. znanstveni radovi iz područja šumarstva;
7. troškovi izrade, obnove i revizije programa gospodarenja šumoposjednika.

(2) Sredstva iz članka 62. ovoga Zakona za provedbu radova iz stavka 1. ovoga članka raspoređuju se razmjerno udjelu u površini šuma i šumskih zemljišta Republike Hrvatske u skladu sa šumskogospodarskim planovima i programima u području šumarstva na korištenje Trgovačkom društvu za šume u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno šumoposjednicima.

(3) Postupak za ostvarivanje prava na sredstva iz članka 62. ovoga Zakona za izvršene radove u šumama šumoposjednika propisuje ministar.

Članak 65.

(1) Pravne osobe koje obavljaju prodaju proizvoda iskorištavanja šuma (drvni sortimenti) plaćaju šumski doprinos u visini 3,5 % od prodajne cijene proizvoda na panju, a u brdsko-planinskim područjima i područjima od posebne državne skrbi 5 % od prodajne cijene proizvoda na panju.

(2) Sredstva šumskoga doprinosa uplaćuju se na poseban račun jedinice lokalne samouprave područja na kojem je obavljena sječa šume i koriste se isključivo za financiranje izgradnje komunalne infrastrukture.

(3) Radi namjenskog korištenja i kontrole utroška sredstava iz stavka 1. ovoga članka, jedinice lokalne samouprave dužne su donijeti Program utroška sredstava šumskog doprinosa.

(4) Nadzor nad uplatama sredstava iz stavka 1. ovog članka obavlja Financijska agencija.

XII. ŠUME I ŠUMSKA ZEMLJIŠTA NA PODRUČJU KRŠA

Članak 66.

Šume i šumska zemljišta na području krša obuhvaćene su gospodarskim jedinicama koje su u Popisu šuma i šumskih zemljišta.

Članak 67.

Šumski požari na području krša smatraju se elementarnim nepogodama ako mogu ugroziti živote ljudi ili prouzročiti štetu, odnosno štetne posljedice većeg opsega bez obzira na visinu izravne štete.

XIII. ŠUMARSKA SAVJETODAVNA SLUŽBA

Članak 68.

(1) Radi obavljanja poslova dijela javnih ovlasti te unaprjeđenja gospodarenja šumama i šumskim zemljištima šumoposjednika, osnovat će se Šumarska savjetodavna služba.

(2) Šumarska savjetodavna služba jest specijalizirana javna ustanova za poslove šumarske savjetodavne službe u šumama šumoposjednika, čiji je osnivač Vlada.

(3) Sjedište Šumarske savjetodavne službe je u Zagrebu.

(4) Djelatnosti Šumarske savjetodavne službe jesu:

1. vođenje evidencije o šumama šumoposjednika i o poslovima iz djelatnosti;
2. provođenje javnih natječaja za izradu programa gospodarenja šumama;
3. predlaganje Ministarstvu odobrenja programa gospodarenja šumoposjednika;
4. sudjelovanje u izradi akata zaštite od požara šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba;
5. izrada operativnih godišnjih planova sanacije i biološke obnove šuma šumoposjednika;
6. predlaganje smjernica gospodarenja i praćenje provedbe radova propisanih programom gospodarenja šumoposjednika;
7. za šumoposjednike organiziranje izvođenja šumarskih radova putem licenciranih izvođača, ako ih šumoposjednik sam ne obavlja;
8. nakon izvođenja šumarskih radova skrb o provedbi šumskoga reda;
9. organiziranje nabave šumskih sadnica i sjemena za obnovu šuma i pošumljavanje;
10. pripremanje stručnih podloga za izgradnju šumske infrastrukture te protupožarnih prosjeka za šume šumoposjednika;
11. planiranje i praćenje održavanja šumskih prometnica u šumama šumoposjednika;
12. izvješćivanje Instituta o pojavi štetnih organizama te na temelju naredbe organiziranje provođenja mjera zaštite šuma putem ovlaštenih osoba;
13. organiziranje osposobljavanja šumoposjednika za izvođenje jednostavnijih šumarskih radova;
14. organiziranje i pripremanje šumoposjednika za korištenje sredstava iz međunarodnih fondova namijenjenih razvoju šumarstva i ruralnom razvitku;
15. izrada prijedloga opsega nužne doznake stabala u šumama šumoposjednika za koje nisu izrađeni programi gospodarenja;
16. odlučivanje o upravnim stvarima iz članka 30. stavka 3., članka 31. stavka 4. i članka 37. stavka 5. ovoga Zakona;
17. ostali poslovi iz djelatnosti propisane aktom o osnivanju.

Članak 69.

(1) Unaprjeđenje stanja i gospodarenja šumama šumoposjednika, udruživanje šumoposjednika i okrupnjavanje šumskih posjeda poticat će se subvencijama i potporama kapitalnim ulaganjima šumoposjednika iz Proračuna Republike Hrvatske i drugih izvora sukladno posebnim propisima.

(2) Radi ostvarivanja prava na subvencije i potpore, Ministarstvo osniva i vodi Upisnik šumoposjednika, a obrazac i način vođenja Upisnika propisuje ministar.

XIV. NADZOR

Članak 70.

- (1) Upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega, obavlja Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega do stavljanja šumskih proizvoda u promet, obavlja šumarska inspekcija Ministarstva (u daljnjem tekstu: šumarska inspekcija).
- (3) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju istoga u području trgovine obavlja Državni inspektorat.
- (4) Nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara u šumama i na šumskom zemljištu obavljaju i inspektori zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova koji u obavljanju tih poslova imaju ovlaštenja šumarskih inspektora utvrđena ovim Zakonom.
- (5) Nadzor nad provedbom mjera iz Programa upravljanja šumskim ekosustavima u zaštićenim područjima obavljaju i inspektori zaštite prirode.

Članak 71.

Poslove šumarske inspekcije u prvome stupnju provode šumarski inspektori u područnim jedinicama Ministarstva (u daljnjem tekstu: šumarski inspektori) a u drugom stupnju državni šumarski inspektori Ministarstva (u daljnjem tekstu: državni šumarski inspektori).

Članak 72.

- (1) Poslove šumarskog inspektora može obavljati diplomirani inženjer šumarstva šumarskoga smjera s položenim državnim stručnim ispitom za zvanje šumarskog inspektora i s najmanje 5 (pet) godina radnoga staža u struci.
- (2) Poslove državnoga šumarskog inspektora može obavljati diplomirani inženjer šumarstva šumarskog smjera s položenim državnim stručnim ispitom za zvanje šumarskog inspektora i s najmanje 10 (deset) godina radnog staža u struci.
- (3) Poslove inspekcije u prvom stupnju mogu obavljati i lovni inspektori na temelju rješenja ministra, ako ispunjavaju uvjete iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Program posebnoga dijela državnoga stručnog ispita iz stavka 1. i 2. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 73.

- (1) Šumarski inspektor i državni šumarski inspektor imaju službenu iskaznicu i značku kojom dokazuju svoje službeno svojstvo, identitet i ovlasti.
- (2) Obrazac iskaznica i izgled znački iz stavka 1. ovoga članka te način njihova izdavanja propisuje ministar.

Članak 74.

Pravne i fizičke osobe čiji rad podliježe nadzoru šumarskih inspektora dužni su im omogućiti provođenje nadzora te pružiti potrebne podatke i obavijesti.

Članak 75.

Šumarski inspektor u područnoj jedinici Ministarstva u provedbi inspekcijskoga nadzora ovlašten je:

1. nadzirati provedbu odredaba dijela šumskogospodarskih planova;
2. nadzirati sve šumarske radove, šumsku infrastrukturu, uređaje i naprave, kao i sva mjesta gdje se drvo siječe, uskladištava ili izvozi iz šume do mjesta prerade te drvo i sredstva s kojima se drvo prevozi do kupca, odnosno mjesta prerade;
3. provoditi uvid u šumskogospodarske planove;
4. prikupljati podatke i obavijesti o izvršenim radovima biološke obnove i iskorištavanju šuma, o sredstvima i postupcima koji se primjenjuju na uređivanju šuma, o stručnim službama, kao i druge podatke - radi utvrđivanja je li gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na osnovi istoga;
5. nadzirati kako se utvrđuje zdravstveno stanje šuma i provode mjere za suzbijanje štetnih organizama te narediti provođenje određenih mjera, ako utvrdi da se Trgovačko društvo ili šumoposjednik ne pridržavaju propisa i naređenih mjera sukladno propisima o biljnom zdravstvu;
6. nadzirati kako se provode mjere osiguranja zaštite od požara i narediti provođenje određenih mjera, ako utvrdi da se Trgovačko društvo ili šumoposjednik ne pridržava propisa, odnosno naređenih mjera za zaštitu šuma od požara;
7. nadzirati provedbu i drugih mjera za zaštitu šuma određenih ovim Zakonom (šumski red, neposredno čuvanje šuma i dr.) ili propisa donesenih na temelju istoga;
8. narediti obustavu sječe stabala, njihovih dijelova, odsijecanja grana, kresanja lisnika, pustošenja šume, krčenja šume, doznake stabala, prometa vozilima izvan šumskih prometnica i sakupljanja šumskih proizvoda ukoliko se ove radnje obavljaju protivno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju istoga;
9. narediti zabranu izvođenja šumarskih radova koje obavlja osoba bez licence za obavljanje šumarskih radova, odnosno ako se uporabljaju tehnička sredstva i provode postupci koji ne udovoljavaju tehnološkim zahtjevima, zahtjevima zaštite sigurnosti i zdravlja ljudi;
10. narediti privremeno oduzimanje bespravno posječenog drva i ostalih dijelova stabla kao i druge bespravno prisvojene ili proizvedene šumske proizvode, sukladno Zakonu o prekršajima;
11. narediti privremeno oduzimanje šumskih proizvoda četinjača koje nisu okorane ili prskane, a za koje je koranje ili prskanje propisano, sukladno Zakonu o prekršajima;
12. narediti provedbu radova određenih šumskogospodarskim planovima čije neizvršenje bi prouzročilo štetne posljedice;
13. usmenim rješenjem narediti obustavu poslovanja ili druge privremene mjere za sprečavanje štetnih posljedica, osobito radi zaštite interesa Republike Hrvatske;
14. obavještavati nadležna tijela o zapaženim nepravilnostima i traži njihovo postupanje, ukoliko nije ovlašten neposredno postupiti;
15. prikupljati potrebne podatke i obavještenja od nadziranih osoba, svjedoka, vještaka i drugih osoba;
16. podnositi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka zbog povreda odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega;
17. poduzimati i druge mjere i radnje za koje je ovlašten drugim propisima.

Članak 76.

Državni šumarski inspektor u Ministarstvu u provedbi inspekcijskog nadzora ovlašten je:

1. nadzirati gospodarenje šumama i šumskim zemljištem unutar šumskogospodarskog područja;
2. nadzirati gospodari li se zaštitnim šumama i šumama posebne namjene u skladu sa svrhom radi kojih su takvima proglašene;
3. nadzirati poduzete mjere preventivne zdravstvene zaštite šuma propisane Osnovom područja;
4. nadzirati usklađenost osnova gospodarenja i programa gospodarenja s Osnovom područja;
5. nadzirati da li se sredstva naknade za prenesena ili ograničena prava u pogledu šuma i šumskih zemljišta koriste u skladu s namjenom propisanom Zakonom;
6. po potrebi provoditi prvostupanjski nadzor po službenoj dužnosti i s ovlastima šumarskog inspektora iz članka 75. ovoga Zakona te kontrolno-instruktivni nadzor.

Članak 77.

(1) Ako inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, rješenjem će narediti otklanjanje utvrđene nepravilnosti određujući rok u kojem se nepravilnost mora otkloniti.

(2) Ako je ovim Zakonom ili drugim propisom predviđeno da se za utvrđenu nepravilnost primjenjuje određena upravna mjera, inspektor je dužan rješenjem izreći tu mjeru.

(3) Protiv rješenja šumarskih inspektora može se u roku od 15 dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba Ministarstvu.

(4) Žalbe protiv rješenja inspektora rješava posebno Povjerenstvo koje imenuje ministar.

(5) Protiv rješenja državnoga šumarskog inspektora nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(6) Žalba protiv rješenja inspektora ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 78.

Inspektori u obavljanju inspekcijskog nadzora provode izravan uvid u opće i pojedinačne akte nadzirane pravne osobe, utvrđuju zakonitost poslovanja, pregledavaju poslovnu dokumentaciju, provjeravaju evidenciju o osposobljenosti zaposlenika i ispravnosti radnih sredstava, provjeravaju način primjene propisanih zaštitnih i sigurnosnih mjera, provjeravaju način organizacije radilišta, utvrđuju poštivanje rokova te provode i druge mjere i radnje kojima se ostvaruje uvid u poslovanje nadzirane pravne osobe.

XV. KAZNENE ODREDBE

Članak 79.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj Trgovačko društvo ili druga pravna osoba ukoliko:

1. šumama i šumskim zemljištima na šumskogospodarskom području gospodari protivno šumskogospodarskim planovima (članak 21. stavak 1.);
2. ne izradi, obnovi ili revidira šumskogospodarske planove (članak 22. stavak 5.),
3. ne donese godišnji plan gospodarenja za iduću godinu u propisanom roku (članak 23. stavak 2.);
4. ne provodi biološku obnovu šuma, odnosno ne osigurava ili ne izdvaja sredstva za biološku obnovu šuma (članak 29. stavak 1. i članak 61.);
5. počini ili dopusti pustošenje šume, sječu ili oštećivanje stabala te krčenje ili čistu sječu šume (članak 32. stavak 1. podstavak 1., 2. i 3.);
6. zemljište na kojem je izvršeno krčenje, odnosno čista sječa ne privede namjeni radi koje je obavljeno krčenje odnosno čista sječa (članak 35. stavak 4.);
7. u šumi ili na šumskom zemljištu gradi ili dopusti gradnju objekata protivno odredbama članka 37. ovoga Zakona;
8. ne poduzima mjere radi zaštite šuma od požara te drugih elementarnih nepogoda i štetnih organizama (članak 38. stavak 1.);
9. otuđi šumu i šumsko zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske (članak 52.);
10. počini ili dopusti neovlašteno zauzimanje šuma ili šumskoga zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske (članak 54.);
11. šumarskom inspektoru ne omogući provođenje nadzora ili mu ne pruži potrebne podatke ili obavijesti (članak 74.);
12. ne izvrši rješenje šumarskog inspektora (članak 77. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Ako su prekršajem iz stavka 1. ovog članka prouzrokovane osobito teške posljedice, može se Trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi izreći kazna do peterostrukog iznosa učinjene štete, odnosno neizvršene obveze.

Članak 80.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj Trgovačko društvo ili druga pravna osoba ukoliko:

1. izvrši ili dopusti izvršenje doznake stabala u šumi protivno članku 30. stavcima 1., 3., 5. i 6;
2. počini ili dopusti odsijecanje grana, dijelova grana ili kresanje lisnika protivno šumskogospodarskim planovima (članak 32., stavak 1. podstavak 4.);
3. ne nadzire stanje šuma, ne prati njihovo zdravstveno stanje ili ne poduzima mjere za suzbijanje štetnih organizama (članak 38. stavak 2.);

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 7.000,00 do 12.000,00 kuna.

(3) Ako su prekršajem iz stavka 1. ovog članka prouzrokovane osobito teške posljedice, Trgovačkom društvu može se izreći kazna do trostrukog iznosa učinjene štete, odnosno neizvršene obveze.

Članak 81.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako u šumi ili na šumskom zemljištu te na zemljištu u neposrednoj blizini šume loži otvorenu vatru ili pali drveni ugljen protivno odredbama članka 43. stavak 1. ovoga Zakona;
2. ako podigne vapnaru, poljsku ciglanu ili drugu građevinu s otvorenim ognjištem te odlaže otpad protivno odredbama članka 44. stavka 1. i 2. ovoga Zakona;
3. ako obavlja promet u šumama izvan šumskih prometnica bez dopuštenja Trgovačkog društva i/ili šumoposjednika (članak 46. stavak 5.);
4. ako gradi, održava ili koristi šumsku prometnicu protivno odredbama članka 47. stavka 4. ovoga Zakona;
5. ako ne označi šumsku prometnicu ili zapriječenost šumske prometnice (članak 48. stavak 1. i članak 49. stavak 2.);
6. ako obavlja šumarske radove bez registracije i/ili bez licence (članak 50. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga člana kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 82.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj Trgovačko društvo ili druga pravna osoba ukoliko:

1. doznaku stabala ne obavlja radnik s propisanom stručnom spremom (članak 30. stavak 4.);
2. drvo ili grane posječene u šumi ili izvan šume prevozi, otprema ili pohrani te prodaje, odnosno kupuje neobilježeno ili bez popratnice (članak 31.);
3. počini ili dopusti u šumi pašu, brst, žirenje, skupljanje i odnošenje šušnja, mahovine, šumskih plodova ili drugih šumskih proizvoda, odnošenje humusa, treseta, listinca, ili smolarenje (članak 32. stavak 1. podstavci 5., 6., 7. i 8.);
4. ne osigura zaštitu šuma od nezakonitoga prisvajanja, korištenja ili drugih protupravnih radnji ili ne poduzima potrebne mjere i radnje radi zaštite šuma od požara ili ne provodi šumski red (članak 41. stavak 1.);
5. ako ne osigura izravno čuvanje šuma (članak 42. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi kaznom od 3.000,00 do 8.000,00 kuna.

Članak 83.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj Trgovačko društvo ili druga pravna osoba ukoliko:

1. ne vodi propisane evidencije (članak 22. stavak 7.);
2. u propisanomu roku ne uskladi svoje poslovanje ili način rada s odredbama ovoga Zakona (članak 90.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.000,00 do 7.000,00 kuna.

Članak 84.

Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj šumoposjednik ukoliko:

1. šumom ili šumskim zemljištem na šumskogospodarskomu području gospodari protivno šumskogospodarskim planovima (članak 20. stavci 1. i 2.);
2. ne provodi biološku obnovu šuma (članak 29. stavak 1.);
3. siječe ili dopusti sječju stabala u šumi prije njihove doznake (članak 30. stavci 1. i 3.);
4. drvo ili grane posječene u šumi ili izvan šume prevozi, otprema ili pohrani te prodaje, odnosno kupuje neobilježeno ili bez popratnice (članak 31.);
5. počini ili dopusti pustošenje šume, sječju ili oštećivanje stabala te krčenje ili čistu sječju šume (članak 32. stavak 1., podstavci 1., 2. i 3.);
6. ne poduzima mjere radi zaštite šuma od požara, drugih elementarnih nepogoda i štetnih organizama (članak 38. stavak 1.);
7. šumarskom inspektoru ne omogući provođenje nadzora ili mu ne pruži potrebne podatke ili obavijesti (članak 74.);
8. ne postupi po rješenju šumarskog inspektora (članak 77. stavak 1.).

Članak 85.

(1) Novčanom kaznom od 1.000 do 7.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba ukoliko:

1. drvo ili grane posječene u šumi ili izvan šume prevozi, otprema ili pohrani te prodaje, odnosno kupuje neobilježeno ili bez popratnice (članak 31.);
2. počini ili dopusti odsijecanje grana, dijelova grana ili kresanje lisnika; pašu, brst ili žirenje; sakupljanje i odnošenje šušnja, mahovine, šumskih plodova i drugih šumskih proizvoda; odnošenje humusa, treseta, listinca, ili smolarenje protivno šumskogospodarskim planovima (članak 32. stavak 1., podstavci 4., 5., 6., 7. i 8.);
3. u šumi, na šumskom zemljištu ili na zemljištu u neposrednoj blizini šume loži otvorenu vatru ili pali drveni ugljen protivno odredbama članka 43. stavka 1. ovoga Zakona;
4. podigne vapnaru, poljsku ciglanu ili drugu građevinu s otvorenim ognjištem te odlaže otpad protivno odredbama članka 44. stavci 1. i 2. ovoga Zakona;
5. obavlja promet u šumama izvan šumskih prometnica bez dopuštenja Trgovačkog društva i/ili šumoposjednika (članak 46. stavak 5.);
6. počini neovlašteno zauzimanje šuma ili šumskoga zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske (članak 54.);
7. šumarskom inspektoru ne omogući provođenje nadzora ili mu ne pruži potrebne podatke ili obavijesti (članak 74.);
8. ne postupi po rješenju šumarskog inspektora (članak 77. stavak 1.).

Članak 86.

Uz kaznu za prekršaj iz članka 79. stavka 1. točke 5. i 7., članka 80. stavka 1. točke 2., članka 81. stavka 1. točke 4. i 6., članka 82. stavka 1. točke 2. i 3., članka 84. stavak 1. točke 3, 4 i 5 i članka 85. stavak 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona, izreći će se zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su rabljeni ili su bili namijenjeni za počinjenje ili su nastali počinjenjem prekršaja.

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 87.

Ministar će donijeti propise za donošenje kojih je ovlašten ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 88.

Do stupanja na snagu provedbenih propisa iz članka 87. ovoga Zakona ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o šumama ("Narodne novine", broj 54/83., 32/87., 47/89., 41/90., 52/90., 5/91., 9/91., 61/91., 26/93., 76/93., 29/94., 76/99., 8/00., 13/02., 100/04. i 160/04.), u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 89.

(1) Vlada će osnovati Šumarsku savjetodavnu službu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Do ustroja Šumarske savjetodavne službe poslove za koje će biti ovlaštena obavljat će Ministarstvo i Trgovačko društvo.

Članak 90.

Trgovačko društvo dužno je uskladiti svoje poslovanje i način rada s odredbama ovoga Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 91.

Postupci započeti prema odredbama Zakon o šumama ("Narodne novine" broj 54/83., 32/87., 47/89., 41/90., 52/90., 5/91., 9/91., 61/91., 26/93., 76/93., 29/94., 76/99., 8/00., 13/02., 100/04. i 160/04.) dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 92.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o šumama ("Narodne novine" broj 54/83., 32/87., 47/89., 41/90., 52/90., 5/91., 9/91., 61/91., 26/93., 76/93., 29/94., 76/99., 8/00., 13/02., 100/04. i 160/04.).

Članak 93.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE KONAČNOGA PRIJEDLOGA ZAKONA O ŠUMAMA

I. RAZLOZI RADI KOJIH SE ZAKON DONOSI I OSNOVNA PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Ustavna osnova za donošenje Zakona o šumama sadržana je u odredbi članka 2. stavak 4, te članka 52. Ustava Republike Hrvatske.

Šume u Republici Hrvatskoj ispunjavaju gospodarsku, ekološku i društvenu funkciju te imaju znatan utjecaj na kakvoću života. Republika Hrvatska bogata je velikom raznolikošću staništa (Jadransko more, pretpaninska područja i Panonska nizina) i s preko 60 šumskih zajednica. Naše su šume međunarodno priznate zbog činjenice da je 95 % šumskoga područja prirodnog sastava, što je potvrđeno i FSC certifikatom, a također i zbog velike raznolikosti biljnih i životinjskih vrsta, kao rezultat šumarske tradicije stare više od 150 godina (Opći šumski zakon iz 1858. godine).

Površina šuma i šumskih zemljišta je sljedeća:

- šumom obrasle površine	2 078 289 ha
- neobraslo šumsko zemljište	345 952 ha
- neplodno šumsko zemljište	61 370 ha

Ukupno 2 485 611 ha

Šume i šumska zemljišta u Republici Hrvatskoj pokrivaju 2,5 milijuna ha ili otprilike 43,5 % površine. Od ukupne površine, Republika Hrvatska vlasnik je 2.024.474 ha (81 %) šuma i šumskoga zemljišta, dok je 461.137 ha (19 %) u vlasništvu fizičkih osoba. Trgovačko društvo Hrvatske šume d.o.o., Zagreb gospodari šumama u vlasništvu Republike Hrvatske (1.991.537 ha) dok manjim područjima (32.937 ha) gospodare druge pravne osobe.

Prema podacima Osnove područja iz 1996. godine oko 59 % šuma jesu sjemenjače, oko 24 % su panjače, a ostatak su makije, garizi, šikare i drugi razvojni ili degradacijski stadiji šuma. Oko 71 % sjemenjača jesu uglavnom jednodobne šume, a 29 % su preborne šume.

Bjelogorične šume prevladavaju na 85 %, a crnogorične na oko 15 % šumskogospodarskog područja. Glavne vrste drveća su bukva (36 %), hrast lužnjak (14 %), hrast kitnjak (10 %), obični grab (8 %), poljski jasen (3 %), ostale tvrde bjelogorične vrste (11 %), meke bjelogorične vrste (4 %), jela i smreka (11 %), bor (2 %) i druge crnogorične vrste (1 %).

Šumama se gospodari po principu prirodne obnove, putem oplodne ili preborne sječe i njege. Specifičnost gospodarenja hrvatskoga šumarstva jest i u prevođenju degradiranih šuma u šume visokog uzgojnog oblika te pošumljavanju (proširenom biološkom reprodukcijom) neobraslih šumskih površina. Ovakvim načinom gospodarenja podržava se biološka ravnoteža i udovoljava međunarodnim konvencijama kojih smo potpisnici, iako takav način gospodarenja iziskuje znatno viši stupanj stručnosti i znatno veća financijska ulaganja od suvremenih metoda podizanjem kultura i plantaža koje se primjenjuju u svijetu. Šumarstvo Hrvatske gotovo je napustilo kultiviranje šumskih površina, čemu teže i ostale države EZ jer je prirodnost njihovih šuma znatno ispod razine koju propisuju međunarodne konvencije.

Gotovo 86 % ukupne drvene zalihe, procijenjene na 324.256 milijuna m³, u vlasništvu je Republike Hrvatske i njima gospodare Trgovačko društvo „Hrvatske šume“ d.o.o., Zagreb, dok s 2 % drvene zalihe gospodare druge pravne osobe. Šume šumoposjednika čine oko 12 % drvene zalihe.

Ukupni godišnji prirast iznosi 9,6 milijuna m³, a godišnji etat 5,3 milijuna m³. U šumama Republike Hrvatske godišnji prirast je 8,1 milijuna m³, a i etat 4,9 milijuna m³. Proizvodnja je postupno rasla s 3,3 milijuna m³ u 1995. godini na 4,2 milijuna m³ u 2003. godini, što je još uvijek manje od predratne

proizvodnje (5,1 milijun m³). Od ukupnoga godišnjeg etata 1,8 milijuna m³ je pilanska oblovina, dok je ostalo celulozno i ogrjevno drvo te otpad.

Zastupljenost šumarskoga sektora u bruto domaćem proizvodu u 2000. godini iznosila je 1,4 %, s udjelom industrije namještaja 0,5 %, industrije celuloze i papira 0,4 % te industrije drva i drvnih proizvoda 0,5 %.

Područje šumarstva i drvne industrije značajan je izvor zapošljavanja, naročito u ruralnim područjima. U tim djelatnostima je zaposleno oko 49.000 radnika, od čega u Trgovačkom društvu „Hrvatske šume“ d.o.o. 9.500, poduzetnici za radove u šumarstvu upošljavaju 6.000, povremeno zaposleni u šumarstvu 4.000, u primarnoj preradi drva 11 500, proizvodnji namještaja 11.600 i industriji celuloze i papira 6.250.

Važnost šuma u svijetu raste, ne samo zbog njihovih višestrukih koristi, već i zbog njihove uloge u klimatskim promjenama. Republika Hrvatska neprekidno sudjeluje na međunarodnoj šumarskoj sceni, potpisala je i ratificirala većinu međunarodnih sporazuma i konvencija koji, izravno ili posredno, utječu na gospodarenje šumama, od kojih su značajniji:

- Konvencija o biološkoj raznolikosti;
- Konvencija o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka;
- Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore;
- Konvencija o močvarama koje su od međunarodnoga značaja, naročito kao staništa ptica močvarica;
- Međunarodna konvencija o zaštiti bilja;
- Kyoto protokol;
- Rezolucije i deklaracije ministarskih konferencija o zaštiti šuma u Europi;
- Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa;
- EEC smjernica 79/409 o zaštiti ptica u Europi te
- EEC smjernica 92/43 o zaštiti staništa divljih životinjskih i biljnih vrsta u Europi s pružanjem obveze uspostavljanja ekološke mreže Natura 2000.

Provedbom ovih međunarodnih obveza, Republika Hrvatska potvrđuje svoju opredijeljenost za održivo gospodarenje svim šumama i napuštanje tradicionalnoga koncepta održive proizvodnje drva. Certifikat koji je Republika Hrvatska dobila od *Forest Stewardship Councila* (FSC - Vijeće za upravljanje šumama) za 2.000.000 ha šuma, kojima gospodare Hrvatske šume d.o.o., Zagreb, dokaz je orijentacije Republike Hrvatske prema potrajnom i održivom gospodarenju šumskim resursima. U tijeku je izrada nacionalnih standarda za certificiranje šuma.

Unatoč svemu nabrojanom, ogroman potencijal šuma i šumskih površina još nije dokraja iskorišten. Poboľšano gospodarenje šumama može povećati proizvodnju dobara i usluga, pomažući na taj način stvaranje dodatnih radnih mjesta i dohodaka te dodatnih vrijednosti. Osobito su mogući veliki pomaci u šumama šumoposjednika. Šumskim dobrima, budući su djelomično obnovljivi resursi, moguće je gospodariti na održiv način, u skladu s načelima očuvanja okoliša.

Šumskim zemljištem i šumama u državnom vlasništvu gospodarilo je do 2002. godine Javno poduzeće "Hrvatske šume", p.o. Zagreb, koje je osnovano temeljem Izmjena i dopuna Zakona o šumama ("Narodne novine", broj: 52/90.) te je započelo s radom 1. siječnja 1991. godine. Te su izmjene i dopune Zakona bile utemeljene na centralizaciji prava gospodarenja šumama u državnom vlasništvu (u Direkciji i upravama šuma), kao najpovoljniji načina gospodarenja u nadolazećim ratnim vremenima i društveno-političkim previranjima. Poduzeće je funkcionalno i prostorno trostupanjski organizirano: Direkcija sa sjedištem u Zagrebu, 16 regionalnih uprava šuma i 171 šumarija. Šumarije su osnovne organizacijske prostorne cjeline gospodarenja šumama. Osim šumarija, postoje radne jedinice za obavljanja šumskoga i daljinskog transporta drva, šumskoga građevinarstva i drugih djelatnosti. "Hrvatske šume" d.o.o. imale su 17 tvrtki kćeri koje su u 2000. godini vraćene u portfelj poduzeća.

Trgovačko društvo "Hrvatske šume" d.o.o. sada imaju oko 10.000 stalnih zaposlenika. Od ukupnoga broja zaposlenih, 13 % je u direkciji i upravama šuma, u šumarijama 73 % i u radnim jedinicama 14 %. Osim stalnih zaposlenika, u vrijeme intenzivnih uzgojnih radova i provođenja mjera zaštite šuma od požara tijekom godine zapošljavaju oko 600 radnika na određeno vrijeme. Oko 50 % zaposlenika je stručno-tehničko i administrativno osoblje. Ostali zaposlenici uglavnom su šumarski radnici. Pored zaposlenih djelatnika u Trgovačkome društvu oko 700 poduzetnika s približno 5.000 zaposlenih radi određene poslove u šumarskoj djelatnosti.

Od osnivanja Javnog poduzeća "Hrvatske šume" p.o., Zagreb, više od 90 % ukupnog prihoda činio je prihod od prodanoga drveta s trendom stalnog opadanja u korist ostalih prihoda (u 2004. oko 30 % ostali prihodi). U zadnjim godinama nastale su poteškoće u financijskom poslovanju poduzeća. Nepovoljni vanjski uvjeti poslovanja (gospodarsko okruženje i poslovni partneri) te unutarnji problemi funkcioniranja poduzeća, smanjili su sposobnost poduzeća za ostvarenje prihoda. U posljednje vrijeme poduzeće posluje s visokom razinom financijske nesigurnosti. Razvojem tržišta i poduzetništva centralizacija upravljanja postala je teret javnog poduzeća te se ukazala potreba za restrukturiranjem tog poduzeća u Trgovačko društvo koje će gospodariti šumama isključivo po tržišnim načelima, što u osnovi podrazumijeva decentralizaciju prava i obveza na najniže ustrojstvene jedinice, šumarije pa čak i na revire, ovisno o prirodi prava i obveza koje će se decentralizirati. S decentralizacijom prava i obveza, decentralizirati se trebaju i stručno-tehničke službe koje prate proizvodnju.

Pojava gubitka u poslovanju, zajedno s ostalim problemima u proizvodno-poslovnom procesu, ubrzali su zahtjev Vlade Republike Hrvatske prema Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva (sada Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva) za podnošenjem prijedloga reorganizacije i restrukturiranja Javnog poduzeća "Hrvatske šume" p.o. Zagreb.

Smjernice razvoja šumarstva u okolnostima politike EU, značaja šumskih ekosustava u Kyoto protokolu i sve veća opterećenost raznim štetnim čimbenicima daju šumarskoj politici posebnu dimenziju u koju se treba uklopiti šumarska politika i strategija razvoja šumarstva naše zemlje. U takvoj dimenziji razvijat će se i proces restrukturiranja Trgovačkog društva. Pojedine djelatnosti Trgovačkog društva koje mogu dati najbolje rezultate u uvjetima slobodnog tržišta, trebaju biti predmet tržišne valorizacije.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva identificiralo je niz ključnih problema u funkcioniranju Javnog poduzeća te je predložilo Vladi pokretanje procesa restrukturiranja poduzeća. Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 22. veljače 2001. započet je proces restrukturiranja.

Godine 2001. donesene su Izmjene i dopunama Zakona o šumama kako bi se stvorile zakonske mogućnosti za preoblikovanje javnog poduzeća u trgovačko društvo koje će na temelju izrađene Studije za restrukturiranje "Hrvatskih šuma" p.o. Zagreb osposobiti poduzeće za preuzimanje kompleksne zadaće djelotvornoga i učinkovitoga gospodarenja državnim šumama na području cijele države.

Preoblikovanje javnog poduzeća u trgovačko društvo omogućit će se restrukturiranjem kojim će se u početnoj fazi privatizirati djelatnosti koje nisu izravno vezane za gospodarenje šumama te unaprijediti organizacijska, operativna i komercijalna učinkovitost Trgovačkoga društva, kao i optimalizacija njegovoga doprinosa nacionalnomu gospodarstvu, uz uvažavanje načela održivoga gospodarenja šumskim resursima.

Ove funkcionalne promjene unutar poduzeća, novonastale društveno-ekonomske okolnosti, obveza usklađivanja Zakona s direktivama EU te njegovo noveliranje zbog brojnih izmjena i dopuna protekla dva desetljeća zahtijevaju promjene Zakona o šumama. Novi zakon treba utemeljiti na konvencionalnomu načinu gospodarenja šumama uz poštivanje odredbi direktiva i konvencija kojih smo potpisnici te ujedno učiniti hrvatsko šumarstvo i drvnu industriju konkurentnima na inozemnome tržištu. Za razliku od zakona drugih zemalja našega okruženja, Zakon o šumama treba pretpostaviti najpovoljniji način gospodarenja šumama u okolnostima denacionalizacije, jačanja privatnog sektora u šumarstvu, razvoju drvne industrije, ograničenjima zaštite prirode, daljnje agresije prostornih planova na šumski prostor i dr..

Osnovni postulat i ovoga novog Zakona o šumama jest osiguranje potrajnosti prihoda, odnosno održivo gospodarenje u novonastalim društveno-ekonomskim i političkim okolnostima. Dosadašnji modeli osiguranja gospodarenja, odnosno provedbe planiranih radova jednostavne i proširene biološke reprodukcije šuma nisu bili učinkoviti jer sam model osiguranja sredstava za provedbu planova te model nadzora nisu bili efikasni, a dugoročnost planiranja i njegova tromost prilagođavanja dinamičnim tržišnim uvjetima koristila je inozemnom tržištu na štetu domaćeg. Održivo gospodarenje također treba dodatno osigurati mjerama zaštite, očuvanja i unaprjeđenja šumskih ekosustava zbog sve učestalijih i izraženijih kalamiteta kao posljedica sveopćih poremećaja u prirodi. Sanacija oštećenih šumskih ekosustava zahtijeva nov pristup toj problematici s obzirom na to da su sanacije dugotrajan proces, a moraju započeti što prije i što kvalitetnije se izvesti.

Nadalje, novi Zakon o šumama utemeljen je na konceptu očuvanja šuma i razvoja šumarstva u funkcionalnome smislu (održivi razvoj) te na razgraničenju prava upravljanja, raspolaganja, gospodarenja i korištenja šumskih resursa. Zakon u tom smislu regulira upravljačko pravo vlasnika pri odabiru načina gospodarenja i raspodjele dobiti, dok pravo gospodarenja u državnim šumama ima trgovačko društvo u državnome vlasništvu.

U takvim okolnostima, Trgovačko društvo morat će poslovati na tržišnim načelima, odnosno postati konkurentno na domaćemu i stranom tržištu. S tim ciljem, privatizirat će se dijelovi društva ili pojedine djelatnosti. U toj fazi restrukturiranja Trgovačkog društva stvorit će se višak radne snage.

Socijalna dimenzija ovoga Zakona odražava se u zbrinjavanju viška radne snage kroz licenciranje šumarskih radova, čime će se po realnim procjenama zadržati sadašnja razina stručnosti i kvalitete. Osnivanje Šumarske komore koje je ovim Zakonom predviđeno, dodatno će uvesti reda na tržištu rada u uvjetima koji se očekuju.

Vlasničko-upravljačke ovlasti (Država) i gospodarske ovlasti ("Hrvatske šume" d.o.o.) trebaju biti uređene na tržišnim načelima raspodjele prava i obveza što podrazumijeva pravična ulaganja i raspodjelu dobiti na način koji će poticati održivo gospodarenje šumama i razvoj šumarstva kao vodeće privredne djelatnosti, posebice u ruralnim područjima države. Dosadašnji model prikupljanja sredstava za jednostavnu biološku reprodukciju šuma i način korištenja sredstava naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma (OKFŠ) ovim se Zakonom uređuje na način koji će znatno više pridonijeti hrvatskome šumarstvu. Ta će se sredstva trošiti za gospodarenje šumama u vlasništvu države i šumoposjednika državnim i to na način kojim će se uravnotežiti potrebe, što postojećim zakonom nije propisano pa se ta sredstva troše prvenstveno unutar Trgovačkoga društva.

Približavanjem EU stupanj kapitalnih ulaganja u šume smanjivat će se te se stoga politika šumarstva ovim Zakonom postupno usmjerava prema socijalnoj politici zapošljavanja i financiranju ekološke komponente, kao što su ulaganja u obnovu i zaštitu oštećenih šumskih staništa te podizanje unaprjeđenja gospodarenja i zaštite šuma šumoposjednika.

Zakonom se također sredstva uplaćena za općekorisne funkcije šuma na poseban račun Trgovačkog društva raspodjeljuju namjenski, za gospodarenje šumama u vlasništvu države i šumoposjednika, prema propisu koji donosi ministar uz kontrolu, odnosno upravni i inspekcijski nadzor Ministarstva. Takav model nameće potreba za sve većim ulaganjima u šumska staništa, čija se devastacija svakodnevno povećava te u šume šumoposjednika u kojima se gospodarenje sve više napušta zbog usitnjenosti posjeda, devastiranosti i male drvne zalihe.

S obzirom na prikazane organizacijske promjene i promjene financijske prirode ovim je Zakonom predviđeno osnivanje Šumarske savjetodavne službe te prebacivanje upravnopravnih i administrativnih poslova vezanih za međunarodnu suradnju, motrenja i praćenja stanja te prilagodbu EU na institucije koje se financiraju iz proračuna. Postojeći propisi koji su za cilj imali unaprjeđenje gospodarenja šumama šumoposjednika pokazali su se neprovedivima jer su bili utemeljeni na administrativnim modelima prisile te se odnos zakonodavca prema šumoposjednicima novim Zakonom temelji na ovome:

- zainteresirati šumoposjednika za povećanje drvne zalihe i održivo gospodarenje šumama na tržišnim načelima, uz očuvanje općekorisnih funkcija šume;

- poticati šumoposjednike na suradnju sa šumarskim stručnjacima, primjenu šumarskih dostignuća, okrupnjavanje posjeda i udruživanje.

U tom pravcu predviđa se poticanje planskoga gospodarenja šumama koje će počivati na optimalnim programima gospodarenja i volji šumoposjednika te na sankcioniranju postupaka koji su suprotni međunarodnim konvencijama i domaćim načelima. Pozitivne odnose šumoposjednika prema šumi poticat će država iz sredstava dobivenih uplatom za OKFŠ, sa ciljem očuvanja i unapređenja nacionalnoga šumarstva.

Gospodarenje šumama šumoposjednika usmjerava se na okrupnjavanje posjeda po europskim načelima te na modelu okrupnjavanja vlasništva na šumi i šumskom zemljištu u okvirima fizičkih i pravnih osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Prema postojećim propisima, vlasnička prava na šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu mogle su steći samo pravne osobe. Takva odredba bila je neustavna u odnosu na ograničenja koja su trpjele fizičke osobe, a u praksi je sputavala investicijska ulaganja na šumskome zemljištu (gradnja, privođenje drugoj kulturi i sl.) te su ovim Zakonom stoga izjednačena prava fizičkih i pravnih osoba prilikom izdvajanja šuma i šumskoga zemljišta iz šumskogopodarskog područja.

Dodatna zaštita šuma i šumskih zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku regulirana je odredbom kojom je dana ovlast Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva za davanje mišljenja na temeljne prostorne planove kojima se često bezrazložno zadire u šumskogopodarsko područje. Uz to, zaštita šuma ogleđa se i u odredbama koje su ugrađene iz međunarodnih direktiva i konvencija kojih smo potpisnici, a odnose se na specifične načine gospodarenja šumama, prirodno pomlađivanje, raznolikost vrsta, očuvanje prirodnih staništa, skrb o životinjskim vrstama u šumi, očuvanje i unapređenje općekorisnih funkcija šume i dr..

Zakonom se također rješava problematika eksploatacije mineralnih sirovina na području obuhvaćenom šumskogopodarskim područjem. Uvođenjem služnosti, kao dodatnog instituta za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, skraćuje se i ubrzava postupak ishođenja dokumentacije, kvalitetnije se rješava pitanje naknada za korištenje nekretnina u svrhu podizanja višegodišnjih nasada, uzgoja stoke i sl., nekretnina ne mijenja vlasnika, čime se štiti šumski fond, što sveukupno udovoljava zahtjevima investitora i vlasnika šume. Odluku o osnivanju služnosti donosi Vlada Republike Hrvatske, odnosno tijelo koje Vlada ovlasti, a ministar poljoprivrede i šumarstva sklapa i raskida ugovor.

Zakonom je predviđeno osiguranje sredstava za provedbu biološke sanacije unaprijed, kako bi se mogla obaviti sanacija u slučaju stečaja ili prestanka postojanja osobe koja ju je radi korištenja šume i/ili šumskoga zemljišta bila dužna izvršiti.

Zakon bolje uređuje način korištenja, održavanja, zaprječivanja i označavanja šumskih prometnica te donosi niz drugih propisa kojih u važećem Zakonu nema.

Zakonom se daju mogućnosti znanstveno-istraživačkim i znanstveno-nastavnim institucijama svoju djelatnost usmjeriti na projekte zaštite, očuvanje šuma i unapređenje gospodarenja na komercijalan način jer će se obvezna motrenja i dio javnih ovlasti izravno financirati iz OKFŠ-a.

Prijelazom šumarske inspekcije iz Državnog inspektorata u Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, inspekcijski nadzor ustrojava se kao dvostupanjski, zadržavajući dosadašnji način organizacije po područnim jedinicama u prvom stupnju. Drugostupanjska inspekcija ustrojena je u Ministarstvu.

Zakonom se rješava i niz drugih pitanja kojima se poboljšavaju odredbe postojećega Zakona o šumama te s time jasnije definiraju postupci, odnosi i pojmovi u području šumarstva koji su postojećim Zakonom izazivali dvojbe i različita tumačenja.

II. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Uz članak 1.

Odredbama ovoga članka utvrđuju se pitanja koja uređuju uzgoj, zaštitu i korištenje šuma te raspolaganje sa šumom i šumskim zemljištima kao prirodnim bogatstvom s ciljem održavanja biološke raznolikosti te osiguranja gospodarenja na načelima gospodarske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti.

Uz članak 2.

Ovim člankom definira se interes Republike Hrvatske u odnosu na šume i šumska zemljišta te način njihova korištenja.

Uz članak 3.

Odredbe ovoga članka definiraju da su šume i šumska zemljišta specifično prirodno bogatstvo kojim se upravlja i gospodari na specifičan način. Također se propisuju općekorisne uloge koje pruža šuma na osnovi gospodarskih, socijalnih i kulturnih potreba, regionalnih i lokalnih karakteristika te očuvanja prirodnih vrijednosti i sveukupne biološke raznolikosti.

Uz članak 4.

Člankom se definira pojam šume i šumskoga zemljišta te što se smatra, a što ne šumom pa se u slučaju sumnje ili spora definira kao arbitar središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove šumarstva.

Uz članak 5.

Ovim člankom definiraju se pojedini pojmovi koji se koriste u Zakonu.

Uz članak 6.

Ovim člankom definira se interes Republike Hrvatske u gospodarenju šumama i šumskim zemljištem kroz provođenja određenih mjera u gospodarenju šumama i šumskim zemljištima, njihovom zaštitom, donošenjem šumskogospodarskih planova i programa te njihov nadzor nad provođenjem, osiguravanjem sredstava za obnovu i zaštitu šuma, sanaciju šuma ugroženih sušenjem te razminiranjem šuma i šumskih zemljišta kako i sudjelovanjem u upravljanju i nadzoru trgovačkih društava kojima je povjereno gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske.

Uz članak 7.

Ovim člankom definiraju se temelji gospodarenja šumama i šumskim zemljištima koji obuhvaćaju uzgoj, zaštitu i korištenje šuma te izgradnju i održavanje šumskih prometnica sukladno sveeuropskim kriterijima za održivo gospodarenje šumama koji se prvenstveno odražavaju u poboljšanju šumskih resursa i njihov doprinos globalnomu ciklusu ugljika, zdravlja i vitalnosti šumskog ekosistema; poticanje proizvodnih funkcija šume; očuvanju i odgovarajućem poboljšanju biološke raznolikosti u šumskom ekosistemu, kao i poboljšanju zaštitnih funkcija u upravljanju šumom (posebice tla i vode).

Uz članak 8.

Ovim člankom propisuje se obveza Trgovačkog društva i drugih pravnih i fizičkih osoba koje gospodare šumom i šumskim zemljištem da održavaju i unaprijede biološku i krajobraznu raznolikost i skrb o zaštiti šumskih ekosustava.

Uz članak 9.

Ovaj članak regulira koja su to opća načela gospodarenja šumama po principu sveeuropskih kriterija održivoga gospodarenja šumama na osnovu kojega su svi vlasnici i korisnici šuma dužni s ciljem općeg interesa gospodariti.

Uz članke 10. i 11.

Ovi članci propisuju obvezu pošumljavanja paljevina na pomlađenim, opustošenim i neovlašteno zauzetim površinama te bespravno posječenim rijetkim vrstama šumskog drveća u predviđenome roku, tko određuje rok i način rješavanja kada se ove radnje ne izvrše ili ne postupi po nalogu nadležnoga tijela.

Uz članak 12.

Ovaj članak regulira kretanje s ciljem posjete šumi i šumskomu zemljištu.

Uz članke 13. do 16.

Ovi članci reguliraju razvrstavanje šuma po namjeni te njihovu unutarnju podjelu.

Uz članke 17. i 18.

Ovi članci definiraju tko gospodari šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu države, vlasničku strukturu, sjedište i akt u kojem su utvrđeni model organizacije, djelatnosti i način poslovanja Trgovačkog društva.

Uz članke 19. do 23.

Ovim člancima određuje se planiranje u šumarstvu i to u dijelu programa razvoja šumarstva i šumskogospodarskih planova, njihovo donošenje, period trajanja, obnova te revizija.

Uz članke 24. i 25.

Propisuje na koji način se gospodari i upravlja šumama u zaštićenim područjima i području na kojem se raspoređuje ekološka mreža te postupak proglašenja šume posebne namjene i zaštitne šume.

Uz članak 26.

Propisuje izradu programa očuvanja i zaštite u posebno zaštićenim područjima.

Uz članak 27.

Ovaj članak propisuje da lovno-gospodarske osnove moraju biti usklađene s šumskogospodarskim planovima u kojima je utvrđen broj i vrsta divljači koje se mogu bez štetnih posljedica uzgajati u šumi.

Uz članke 28. i 29.

Propisuje radove biološke obnove šuma i obvezu da osobe koje gospodare šumom provode propisane mjere.

Uz članke 30. do 32.

Propisuje korištenje šuma, šumskih zemljišta i šumskih proizvoda te način označavanja stabala za sječu, stavljanje u promet drva i ostalih šumskih proizvoda.

Uz članke 33. do 35.

Ovaj članak regulira zabranu pustošenja šuma i oštećivanja stabala, pašu, brst i žirenje; sakupljanje i odvoženje šušnja, mahovine, šumskih plodova i drugih šumskih proizvoda, iskorištavanje humusa, gline, pijeska, šljunka i kamena; smolarenje te se utvrđuju slučajevi u kojima se dopušta krčenje, odnosno čista sječa šuma, tko ih odobrava i kojim postupkom.

Uz članak 36.

Ovim člankom propisuje se obveza osiguranja sredstava za biološku sanaciju izgrađenih objekata unaprijed radi jamstva da će se predviđena sanacija i obaviti.

Uz članak 37.

Propisuje se koji se objekti mogu graditi u šumi i na šumskomu zemljištu i uvjete za gradnju.

Uz članak 38.

Ovim člankom Zakona propisuju se obveze osoba koje gospodare šumama u svrhu poduzimanja mjera za zaštitu šuma od požara, štetnih organizama i drugih elementarnih nepogoda.

Uz članak 39.

Radi nadzora onečišćenja atmosfere i njegova utjecaja na stanje šuma, propisuje se donošenje programa mjera za prikupljanje podataka o onečišćenju atmosfere i oštećenosti šumskih sastojina na mjernim točkama te uspostava registra oštećenosti šuma. Način prikupljanja podataka, mreža točaka, provedba programa i vođenje registra oštećenosti šuma propisat će se podzakonskim aktom.

Uz članak 40.

S ciljem poboljšanja nadzora nad šumskim požarima i njihovim uzrocima, učincima i prevenciji, propisuje se uspostava Registra o šumskim požarima i definiraju institucije nadležne za prikupljanje podataka o šumskim požarima.

Uz članke 41. i 42.

Ovim člancima propisuje se čuvanje šuma, odnosno zaštita od nezakonitog prisvajanja, korištenja i drugih protupravnih radnji te zadaci i ovlasti čuvarske službe (lugara).

Uz članke 43. i 44.

Definira se pojam otvorene vatre u smislu ovog Zakona i regulira loženje vatre, odnosno poduzimanje odgovarajućih mjera opreznosti prilikom loženja vatre u šumi ili na šumskome zemljištu te postupanje s otpadom unesenim u šumu.

Uz članke 45. do 49.

Navedenim člancima regulira se izgradnja šumske infrastrukture (prometnica) te se propisuje obveza poštivanja tehničkih, gospodarskih i ekoloških uvjeta šumskog tla, raslinja i divljači kod izgradnje i održavanja šumske infrastrukture, uz maksimalnu zaštitu istih. Propisuje se i označavanje šumskih prometnica te uvjeti za njihovo zaprečavanje, kao i plaćanje naknade za korištenje šumskih prometnica sa svrhom stjecanja prihoda.

Uz članak 50.

Ovim člankom regulira se licenciranje radova u šumarstvu, obvezu izvršitelja radova da posjeduje licencu kao i ustrojavanje Šumarske komore s ciljem licenciranja ovlaštenih osoba.

Uz članak 51.

Ovim člankom regulira se izdvajanje pojedinih šuma i šumskih zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske iz šumskogospodarskog područja i prenošenje prava u pogledu istih na drugu osobu radi njihova korištenja u druge svrhe, ako za to postoji poseban interes Republike Hrvatske koji je također propisan ovim člankom Zakona.

Uz članak 52.

Ovim člankom Zakona regulira se stjecanje prava vlasništva na šumama i šumskome zemljištu.

Uz članak 53.

Ovim člankom propisuje se minimalni vremenski period za moguće privođenje opožarenih površina drugoj kulturi.

Uz članak 54.

Ovim člankom regulira se neovlašteno zauzimanje šume i šumskoga zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

Uz članke 55. do 56.

Ovim člancima regulira se pravo šumoposjednika ili vlasnika šumskoga zemljišta na naknadu za ograničenja u ostvarivanju prihoda radi prenesenih prava u slučajevima i prema postupku iz članka 51. ovoga Zakona ili ograničenja prava nad šumom i šumskim zemljištem te u slučajevima proglašenja šume zaštitnom šumom, odnosno šumom posebne namjene i privremenim zauzimanjem šumskog zemljišta. Pravo naknade vlasniku šume i/ili šumskog zemljišta utvrđuje se razmjerno vrijednosti izvlaštene nekretnine, odnosno ograničenju u ostvarivanju prihoda.

Uz članak 57.

Ovim člankom definira se svrha osnivanja prava služnosti i institucija nadležna za donošenje odluke o osnivanju služnosti.

Uz članak 58.

Ovim člankom daje se mogućnost davanja šumskoga zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u najam i zakup te da Vlada RH određuje način i kriterije najma.

Uz članak 59.

Ovim člankom regulira se obeštećenje trgovačkog društva za nanesenu štetu u šumi u vlasništvu Republike Hrvatske prema šumsko-odštetnom cjeniku kojeg donosi ministar.

Uz članak 60.

Ovim člankom propisuje se provođenje komasacije šuma i šumskih zemljišta.

Uz članak 61.

Ovim člankom utvrđuje se osiguravanje i raspoređivanje prema namjeni financijskih sredstava za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem, odnosno za osiguravanje biološke obnove šuma te za znanstvene radove i programe u području šumarstva.

Uz članke 62. do 64.

Ovim člancima određuje se za osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost plaćanje naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma, kao i nadzor nad izdvajanjem, obračunom i naplatom istih. Jednako tako, ovim člancima utvrđeno je koji radovi se financiraju iz sredstava naknade općekorisnih funkcija šuma, kao i način planiranja sredstava po programima ulaganja u šume koje na temelju šumskogospodarske osnove područja priprema trgovačko društvo. Utvrđen je i način i postupak raspodjele sredstava za radove u šumama šumoposjednika.

Uz članak 65.

Ovim člankom utvrđena je visina i način uplate šumskoga doprinosa.

Uz članak 66.

Ovim člankom utvrđeno je da gospodarenje šumama i šumskim zemljištima na području krša obuhvaća gospodarske jedinice navedene u Popisu šuma i šumskih zemljišta krša kao sastavni dio ovoga Zakona.

Uz članak 67.

Ovim člankom utvrđuje se da se šumski požari na području krša smatraju elementarnim nepogodama i za štetu koja će biti naknadno utvrđena.

Uz članak 68.

Ovim člankom utvrđuje se razlog za osnivanje, osnivač, sjedište i djelatnosti Šumarske savjetodavne službe.

Uz članak 69.

Odredbama ovog članka obrađeno je unapređenje stanja i gospodarenja šumama šumoposjednika, poticanje i pomaganje svih oblika povezivanja šumoposjednika, način ostvarivanja prava na poticaje radi boljega gospodarenja sitnim šumskim posjedom, kao i okrupnjavanje šumskih posjeda te osnivanje i vođenje Upisnika šumoposjednika.

Uz članak 70.

Odredbama ovoga članka detaljno je propisano tko obavlja upravni, a tko inspeksijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih temeljem njega.

Uz članke 71. do 73.

Ovim odredbama propisuje se da poslove šumarske inspekcije u prvome stupnju provode šumarski inspektori u područnim jedinicama, a u drugom stupnju državni šumarski inspektori Ministarstva te uvjete koje mora imati osoba koja obavlja poslove šumarskoga i državnog šumarskog inspektora te dokazivanje njegovoga službenog svojstva, identiteta i ovlasti službenom iskaznicom i značkom.

Uz članak 74.

Ovim člankom propisuje se da su osobe čiji rad podliježe nadzoru šumarskog inspektora dužne omogućiti mu obavljanje nadzora i dati potrebne podatke i obavještenja.

Uz članke 75. i 76.

Ovim člancima propisuju se poslovi koje obavljaju državni šumarski inspektor i šumarski inspektor u područnoj jedinici Ministarstva.

Uz članak 77.

Ovaj članak propisuje kada šumarski inspektor donosi rješenje o upravnoj mjeri, rok u kojem se može izjaviti žalba na rješenje, da žalba ne zadržava izvršenje rješenja te da se protiv rješenja državnoga šumarskog inspektora kada nije dopuštena žalba može pokrenuti upravni spor.

Uz članak 78.

Ovaj članak utvrđuje što sve provode inspektori u obavljanju poslova inspekcijskog nadzora kod ovlaštene pravne osobe.

Uz članke 79. do 86.

U ovim člancima propisane su novčane kazne za prekršaje koje mogu počinuti pravne osobe koje gospodare šumom te odgovorna osoba u pravnoj osobi i fizička osoba, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Uz članke 87. do 93.

Prijelaznim i završnim odredbama uređuju se pitanja u svezi s donošenjem provedbenih propisa, obveze Trgovačkog društva i ostalih pravnih osoba koje gospodare šumama u vlasništvu Republike Hrvatske, propisuje se prestanak važenja Zakona o šumama ("Narodne novine" broj 54/83., 32/87., 47/89., 41/90., 52/90., 5/91., 9/91., 61/91., 26/93., 76/93., 29/94., 76/99., 8/00., 13/02., 100/04. i 160/04.), do stupanja na snagu provedbenih propisa utvrđenih ovim Zakonom ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o šumama ("Narodne novine" broj 54/83., 32/87., 47/89., 41/90., 52/90., 5/91., 9/91., 61/91., 26/93., 76/93., 29/94., 76/99., 8/00., 13/02., 100/04. i 160/04.), u dijelu u kojem njihove odredbe nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona. Propisuje se da će Vlada R.H. osnovati Šumarsku savjetodavnu službu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona te da će se podzakonski akti donijeti u roku od šest mjeseci. Propisano je također da je Trgovačko društvo dužno uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog zakona u roku od jedne godine dana od njegova donošenja. Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu odredbi ovoga Zakona (prema ovom Prijedlogu), a za potrebe osnivanja i ustrojavanja Šumarske savjetodavne službe, rad šumarskih inspektora, uspostavu registara praćenja šumskih požara, oštećenosti šuma i Upisnika šumovlasnika, te subvencija šumovlasnicima, potrebno je u Državnomu proračunu Republike Hrvatske osigurati dodatna sredstva u iznosu od ukupno 5.236.000,00 kuna.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU OVIM KONAČNIM PRIJEDLOGOM, U ODNOSU NA ONA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU RAZLIKE NASTALE

Sve primjedbe i prijedlozi na prijedlog Zakona o šumama koje je usvojio Hrvatski sabor pozorno su razmotrene i većim dijelom unesene u tekst konačnoga prijedloga Zakona. Slijedom toga, u ovaj konačni prijedlog unesene su ove promjene:

- u **stavak 2 članka 3.** dodana su 3 podstavka
- prihvaćena je primjedba na **članak. 12.** - radi nerazumijevanja odredbi ovoga članka od koje štete vlasnici, odnosno posjednici šume i šumskog zemljišta ne preuzimaju rizike koji posjetiteljima mogu biti nanoseni, u stavku 1. dodan je tekst kojim je određeno da se posjetitelji mogu kretati šumom samo izvan vremena obavljanja redovite djelatnosti gospodarenja šumom te se na to vrijeme odnosi i isključenje od odgovornosti za štete koje posjetitelji mogu pretrpjeti;
- prihvaćena je primjedba na **članak. 23.** (sada članak 22.) - izmjenama u tekstu ovoga članka bolje je pojašnjeno tko je odgovoran za izradu šumskogospodarskih planova, njihovu obnovu, odnosno reviziju te da ih Ministarstvo odobrava (ne donosi) i to za šume u vlasništvu Republike Hrvatske na prijedlog Trgovačkoga društva, a za šume u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba na prijedlog Šumarske savjetodavne službe;
- prihvaćena je primjedba na **članak. 24.** (sada članak 23.) – zbog nerazumijevanja termina godišnji plan, razlučeni su termini godišnji plan – koji se odobrava kao šumskogospodarski plan te operativni godišnji plan – koji je Trgovačko društvo obvezno donositi na temelju šumskogospodarskih planova;
- prihvaćen je prijedlog da se u **članku 33.** preispita davanje ovlasti Trgovačkom društvu da svojim općim aktom propisuje vrstu plodova i ostalih šumskih proizvoda, uvjeta pod kojima ih građani mogu skupljati u šumi te propisivanje načina korištenja šume za odmor i rekreaciju na način da je Trgovačko društvo dužno prije donošenja ovog općeg akta zatražiti suglasnost Ministarstva na isti;
- u **članku 37., stv. 4. i 6.** jasnije su definirani dokumenti prostornog uređenja za koje je u postupku donošenja potrebno mišljenje Ministarstva, te za koje uvjete utvrđuje Ministarstvo
- prihvaćen je prijedlog da se u **članak 39.** utvrdi tijelo koje će donijeti program mjera za prikupljanje podataka u uspostavi registar šuma te je tekst promijenjen tako da je sada vidljivo da taj program donosi Ministarstvo;
- prihvaćen je prijedlog da se u **članku 57. stavak 1.** pravo služnosti u šumi ili na šumskom zemljištu za podizanje višegodišnjih nasada može osnovati samo na površinama obraslim početnim ili degradacijskim razvojnim stadijima šumskih sastojina te je u tom smislu i izmijenjen tekst;
- prihvaćen je prijedlog da se u **članku 65. stavak 1.** za brdsko-planinska i područja posebne državne skrbi šumski doprinos uplaćuje po (višoj) stopi, tj. u iznosu od 5% od prodajne cijene proizvoda na panju, a i iznos šumskoga doprinosa za sve pravne osobe povećan je s 2,5% na 3,5%;
- prihvaćena je primjedba na **članak. 67.** u smislu da je iznimno od odredbi Zakona o zaštiti od elementarnih nepogoda za šumske požare na kršu dana mogućnost da se proglašuje elementarna nepogoda i radi posljedica koje nastaju nakon požara, bez obzira na nastalu izravnu štetu te je izmijenjena dosadašnja formulacija kako bi se uskladila sa Zakonom o zaštiti od elementarnih nepogoda;

- prihvaćen je prijedlog da se izmijeni **članak 68.** te da se rad predviđene šumarske savjetodavne službe koju osniva Vlada Republike Hrvatske financira iz Državnog proračuna R.H., a dio sredstava OKFŠ-a na koji šumoposjednici imaju pravo iskoristi za obavljene radove biološke obnove šuma šumoposjednika. Predlagač je u prvom prijedlogu financiranje rada (plaća i materijalnih troškova) Šumarske savjetodavne službe iz OKFŠ-a obrazlagao na način da će rad te službe pridonijeti efikasnijem i jeftinijem servisiranju šumovlasnika na terenu, što bi pridonijelo boljem gospodarenju privatnim šumama, povećanju njihove gospodarske vrijednosti te time i povećanju općekorisnih funkcija.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Primjedbe i mišljenja na Prijedlog Zakona o šumama iznesene na raspravi u Hrvatskom saboru i njegovim radnim tijelima tijekom prvoga čitanja ugrađene su u tekst Konačnog prijedloga, s tim da neke primjedbe nisu mogle biti usvojene uz obrazloženja kako slijedi:

- ne prihvaća se primjedba koja se odnosi na **članak 3.**, tj. dodatno pojašnjenje pojma „specifično prirodno bogatstvo“ jer je on izričajno dovoljno jasan pa je upotrijebljen i u sada važećemu Zakonu;

- nije prihvaćen prijedlog da se u članku **8. stavak 2.** utvrdi organ koji bi bio nadležan za davanje suglasnosti na projekte izgradnje infrastrukture u šumskim ekosustavima jer je to riješeno člankom 47. stavak 3.;

- nije prihvaćena primjedba na **članak 15. stavak 1.** (sada članak 25. stavak 1.) da se odredi organ koji predlaže proglašenje šume zaštitnom, jer to proizlazi iz dokumenata prostornog uređenja, a ovom odredbom riješena je samo razina lokalne vlasti koja takvu šumu proglašava zaštitnom;

- nije prihvaćen prijedlog da se **članku 16. stavku 1. i 2.** (sada članak 15. stavak 1. i 2.) utvrdi da Ministar utvrđuje koje šume i šumska zemljišta obuhvaćaju šumsko gospodarsko područje Republike Hrvatske, i koji aktom, jer je šumskogospodarsko područje već utvrđeno važećim Zakonom o šumama i Osnovom područja, a ministar donosi Popis šuma i šumskog zemljišta koje je obuhvaćeno šumskogospodarskim područjem;

- nije prihvaćena primjedba da se u **članak 19.** (sada članak 18.) doda stavak koji bi utvrdio i raspodjelu dobiti koja se raspoređuje Trgovačkom društvu, jer o dobiti trgovačkih društava odlučuju njihove skupštine, te su odredbe o raspodjeli dobiti Trgovačkog društva uklonjene;

- nije prihvaćen prijedlog da se **člankom 27. stavak 2.** odredi organ koji je nadležan utvrditi je li lovno-gospodarska osnova usklađena s planovima gospodarenja šuma iz stavka 1. članka 27. jer je to riješeno Zakonom o lovstvu i propisima donesenim na temelju njega;

- nije prihvaćen prijedlog da se u **članku 32.** dopusti tradicionalno korištenje i sakupljanje šumskih plodova svim građanima jer svi proizvodi šume pripadaju isključivo vlasniku šume, a postoji i opasnost od ugrožavanja bioraznolikosti i uništenja ugroženih vrsta na tom području koje se ovakvom odredbom štite;

- nije prihvaćen prijedlog da se u **članku 47. stavak 5.** radi određenosti pojedinih određenja i lakše primjene pojam „vrijednosti drveta na panju“ zamjeniti pojmom „prodajne cijene“;

- ne prihvaća se primjedba koja se odnosi na **članak 47. stavak 5.** da se poveća izdvajanje za održavanje šumskih prometnica kroz šume šumoposjednika u područjima od posebne državne skrbi jer to pada na teret šumoposjednika tog područja pa bi ta odredba bila suprotna nastojanjima da se stanovništvo u područjima od posebne državne skrbi što više rastereti financijskih izdvajanja, ali je povećano izdvajanje za šumski doprinos u članku 65.;

- nije prihvaćen prijedlog da se u **članku 53.** preispita zabrana prenamjene šumskog zemljišta u trajanju od 5 godina kada je zemljište opožareno, jer se ova odredba ni ne odnosi na prenamjenu, već privođenje drugoj kulturi;

- ne prihvaća se primjedba koja se odnosi na **članak 53.** da se preispita rok od 5 godina u kojem se opožarene površine šuma ne mogu privesti drugoj kulturi, jer je rok ocijenjen primjerenim, a naravno da se opožarena površina može (i mora) pošumiti, čime se ne mijenja kultura, tj. ostaje šuma;

- nije prihvaćen prijedlog da se izmijeni **članak 68.**, u smislu da se predviđena šumarska savjetodavna služba osnuje kao agencija zajedno s poljoprivrednom savjetodavnom službom, u kojoj bi se obavljali i poslovi (dio javnih ovlasti) iz područja lovstva, s obrazloženjem da je posao šumarske savjetodavne službe potpuno drugačiji od poslova poljoprivredne savjetodavne službe, radi obavljanja poslova dijela javnih ovlasti koji će oduzimati dobar dio radnog vremena šumarskim savjetnicima te drugačijeg ustroja i rasporeda na terenu; osim toga Zakonom o lovu nije predviđena posebna služba za lovstvo, već stručni dio gospodarenja lovištem mora osigurati sam lovozakupnik preko stručne službe za provedbu lovno-gospodarske osnove;

- ne prihvaća se primjedba na **članak 87.** kojom se predlaže skraćenje rokova za donosenje provedbenih propisa temeljem ovoga Zakona jer je rok od šest mjeseci najkraći koji je uobičajeno potreban za donošenje podzakonskih akata;

- nije prihvaćen prijedlog da se **člankom 89.** utvrde izvore financiranja Šumarske savjetodavne službe koju osniva Vlada RH, organ koji će Vladi predložiti ustroj Šumarske savjetodavne službe i organ u okviru kojega će ona funkcionirati jer je to sve riješeno ranijim odredbama u Prijedlogu Zakona